

Folkeretten og beskyttelsen af Hospitaler under Krigens Love: En Juridisk Analyse af Gaza-konflikten

International Law and the Protection of Hospitals under the Laws of War: A Legal Analysis of the Gaza Conflict

UN Partition Plan (1947) and UN Armistice Lines (1949)

af **ELISABETH VEDEL ANDERSEN**

Dette speciale fokuserer på Israels juridiske forpligtelser (jus in bello) og status under den væbnede konflikt i Gaza, med særlig vægt på beskyttelsen af hospitaler. Specialet undersøger de relevante juridiske kilder, herunder internationale konventioner som Genèvekonventionerne og sædvaneret. Gennem en dybdegående analyse af humanitærrettlige principper vurderer forskningen, i hvilket omfang Israels handlinger overholder deres internationale forpligtelser.

Ved at analysere to specifikke angreb udført af Israels forsvarsstyrker (IDF) afslører specialet alvorlige juridiske udfordringer relateret til overholdelse af proportionalitets- og distinktionsprincipperne, som er grundlæggende for international humanitær ret. Trods Israels påstande om at handle under militær nødvendighed, rejser angrebene kritiske spørgsmål om overholdelsen af disse principper.

Specialets resultater fremhæver den komplekse sammenhæng mellem militære operationer og humanitær beskyttelse i Gaza. Mens Israel står over for legitime sikkerhedsmæssige bekymringer, er det afgørende, at disse håndteres inden for rammerne af international lov, især med hensyn til beskyttelsen af civile og medicinske faciliteter.

Indholdsfortegnelse

Abstract	
Forkortelser.....	
Kapitel 1: Introduktion	4
1. Indledning	4
2. Afgrænsning.....	5
3. Metode	5
Kapitel 2: Konfliktens historie	6
1. Israels tilblivelse	7
1.1. Palæstina under Britisk mandat	7
1.2. FN's delingsplan, 1947	8
1.3. Israels uafhængighedserklæring, 1948	8
2. Palæstina efter 1948	8
2.1. Seksdagskrigen, 1967	8
2.2. Den første Intifada, 1987 – 1993	9
2.3. Osloaftalerne, 1993.....	9
2.4. Den Anden Intifada, 2000 – 2005.....	9
2.5. Blokaden af Gaza, 2007	9
Kapitel 3: Retsstillingen i områderne	10
1. Staten Israel.....	10
2. Er Palæstina en stat?	10
2.1. Montevideo-konventionen.....	11
2.2. Opfylder Palæstina kravene fastlagt i Montevideo-konventionen?	12
2.3. Er Gaza under besættelse?	13
3. Delkonklusion	14
Kapitel 4: Krigens love.....	15
1. Krigens status.....	15
1.1. Retsgrundlaget.....	15
2. Hvad er et militært mål?.....	16
2.1. Natur.....	16
2.2. Beliggenhed.....	17

23.	Formål	17
24.	Anvendelse	17
25.	"Dual-use"-objekter.....	18
3.	Begrænsninger i metoder for lovlig krigsførelse.....	19
4.	Hospitalers særlige beskyttelse	20
4.1.	Krav til beskyttelse.....	20
4.2.	Tab af beskyttelse	21
Kapitel 5: Overholder Israel krigens regler?		21
1.	Angrebet den 15. november 2023	21
	IDF's begrundelse for angrebet	22
1.1.	Dokumentation	23
1.2.	Er angrebet udført i overensstemmelse med international lov?.....	24
2.	Angrebet den 18. marts 2024	27
	IDF's begrundelse for angrebet	28
2.1.	Dokumentation	29
2.2.	Er angrebet udført i overensstemmelse med international lov?.....	29
Kapitel 6: Konklusion		33
Litteraturliste		33
Bilagsoversigt		41

Forkortelser

ICC	–	International Criminal Court
ICJ	–	International Court of Justice
ICRC	–	International Committee of the Red Cross
ICTY	–	International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia
IDF	–	Israel Defence Forces
FN	–	De Forenede Nationer
LOAC	–	Law of Armed Conflict
MoH	–	Ministry of Health
NIAC	–	Non-International-Armed-Conflict
OPT	–	Occupied Palestinian Territory
PLO	–	Palestine Liberation Organization
UNICEF	–	The United Nations International Children's Emergency Fund

Abstract

This thesis examines Israel's legal obligations (*jus in bello*) and status during the armed conflict in Gaza, with a specific emphasis on the protection of hospitals. Since Hamas launched an attack on Israel on the 7th of October 2023, the war in Gaza has been on going, raising critical legal questions regarding military conduct and the protection of medical facilities. According to the World Health Organization (WHO), the conflict has resulted in over 36,050 Palestinians deaths and more than 81,026 injured, with 443 attacks on healthcare.

The study offers a legal analysis of the applicable legal sources, including international conventions such as the Geneva Conventions and customary international law. It explores the application of humanitarian law principles and evaluate the extent to which Israel's conduct aligns with its international obligations. By focusing on the protection of medical facilities, this thesis aims to shed light on the legal complexities and challenges faced in ensuring compliance with international humanitarian law in the context of the Gaza conflict.

The examination of two specific attacks by the Israel Defense Forces (IDF) uncovered significant legal challenges concerning adherence to the principles of proportionality and distinction, which are fundamental to international humanitarian law. Despite Israel's claims of acting under military necessity, these attacks have raised critical questions about the compliance with these principles. The findings highlight the complex relationship between military operations and humanitarian protection in Gaza. While Israel faces legitimate security concerns, it is crucial that these concerns are addressed within the framework of international law, especially regarding the protection of civilians and medical facilities.

Kapitel 1: Introduktion

1. Indledning

Den 7. oktober 2023 blev Israel angrebet af flere militante grupper bl.a. fra Hamas, der kontrollerer Gazastriben. Israel-Palæstina-konflikten er langvarig og kompleks og har været genstand for omfattende debat gennem tiden. Krigen i Gaza udgør blot den seneste eskalering i denne konflikt. Siden krigens begyndelse efter angrebet den 7. oktober 2023 har der været særligt fokus på international lov og krigens regler. Ifølge sundhedsministeriet i Gaza er mere end 36.050 palæstinensere dræbt og mere end 81.026 såret.¹² Under krigen i Gaza er der rapporteret flere angreb mod hospitaler, ambulancer og andre medicinske faciliteter, hvilket har rejst spørgsmålet om den juridiske beskyttelse af disse institutioner. Siden den 7. oktober har Verdenssundhedsorganisation (WHO) dokumenteret 443 angreb på sundhedspleje i Gazastriben. Angrebene har resulteret i 723 dødsfald, 924 sårede, skade på 101 faciliteter og påvirket 106 ambulancer.³

Formålet med afhandlingen er at analysere de juridiske forpligtelser, der gælder ved militære angreb under den væbnede konflikt i Gaza. I en tid præget af konflikt er dette emne af stor relevans. Afhandlingen vil kaste lys over, hvilke regler der regulerer sådanne militære handlinger, og om Israel overholder disse regler i overensstemmelse med internationale normer og forskrifter.

Med udgangspunkt i det foregående vil dette speciale undersøge den juridiske status i Israel og Gaza i overensstemmelse med folkeretten. Det vil også undersøge grænserne for krigens love og drøfte følgende problemstilling:

"Hvordan forholder Israel sig til folkeretten, herunder krigens love (jus in bello), under den væbnede konflikt i Gaza, med særligt fokus på beskyttelsen af hospitaler? Spørgsmålet vil blive besvaret ud fra et juridisk perspektiv med fokus på, hvorvidt Israel overholder folkeretten.

¹ OCHA: Hostilities in the Gaza Strip and Israel | Flash Update #171.

² Mellem 7. oktober 2023 og 27. maj 2024.

³ WHO in occupied Palestinian territory via X. (<https://twitter.com/WHOoPt/status/1785923577843270016>)

Analysen vil omfatte en undersøgelse af anvendelsen af international sædvaneret og konventioner i forbindelse med krigen i Gaza, herunder de specifikke regler om hospitalers beskyttelse.”

2. Afgrænsning

Afhandlingen er struktureret i flere kapitler, der hver bidrager til at udforske og undersøge problemstillingen. Det første kapitel indeholder en kort introduktion til emnet og specialets primære fokus, herunder afhandlingens problemformulering og de anvendte metoder.

I det andet kapitel gives en beskrivelse af Israel-Palæstina konflikten og dens udvikling. Dette historiske overblik skal illustrere konfliktens kompleksitet samt give indsigt i den aktuelle krig og skabe nødvendig kontekstuel forståelse. Det bemærkedes at afsnittet blot er et udsnit af nogle de vigtigste begivenheder i relation til konflikten og kan fremstå forsimplet relativt til historiens kompleksitet.

I det tredje kapitel vil jeg undersøge den gældende retsstilling i områderne, dette indebærer både retstillingen i Israel og Palæstina. Jeg vil ligeledes i dette kapitel undersøge retsstillingen i Gaza og afdække, om området er under Israels besættelse. Dette vil være afgørende for at vurdere krigens status og de gældende regler under den igangværende konflikt i Gaza.

I det fjerde kapitel vil jeg evaluere krigens status og undersøge hvilke regler der gør sig gældende under den aktuelle væbnet konflikt i Gaza. Dernæst vil jeg konkret undersøge de regler, der finder anvendelse (jus in bello), med særligt fokus på kravene til angreb og den særlige beskyttelse der gælder for hospitaler. Det er vigtigt at bemærke, at opgaven ikke vil analysere reglerne for jus ad bellum og herunder om Israel overholder retten til selvforsvar.

I det femte kapitel vil jeg analysere Israels efterlevelse af de regler, jeg tidligere har gennemgået. Analysen vil konkret fokusere på to angreb mod al-Shifa hospitalet, den 15. november 2023 og den 18. marts 2024. Det skal bemærkes, at dette er en igangværende konflikt, hvilket indebærer usikkerheder om visse forhold på grund af "The Fog of War".⁴ Endvidere baserer afhandlingen sig på offentligt tilgængelige oplysninger og ikke på fortrolige efterretninger, hvilket yderligere begrænser analysens faktuelle omfang. Jeg vil også så vidt muligt inddrage eksisterende dokumentation og juridiske analyser for at give et mere nuanceret billede af den aktuelle situation fra et juridisk perspektiv.

I det sjette og sidste kapital af afhandlingen vil jeg præsentere den endelige konklusion. Da specialet undersøger flere forskellige problemstillinger, synes det mest hensigtsmæssigt at lave delkonklusioner løbende og afslutte med en samlet opsummering.

3. Metode

For at undersøge problemformuleringen vil jeg anvende den retsdogmatiske metode. Denne metode indebærer at identificere og analysere relevante retskilder, afveje dem mod hinanden og fortolke dem inden for den eksisterende retslære.⁵

Under væbnede konflikter spiller folkeretten en væsentligt rolle, da den regulere staters adfærd og sikre beskyttelse af mennesker. Derfor vil den folkeretlige metode anvendes i denne afhandling. Den folkeretlige metode er kendetegnet ved sin anvendelse af et horisontalt retssystem, der bygger på to

⁴ Den uklarhed, forvirring og usikkerhed, der kan opstå i mediedækningen af krig og konflikter.

⁵ Ruth Nielsen: Skriftlig Jura – den juridiske fremstilling, s. 280

fundamentale principper i folkeretten: staternes suverænitet og staternes lighed, jf. FN-pagtens Artikel 2.⁶ Tilgangen sikrer en systematisk analyse af både nationale og internationale retskilder og rets-sædvane, der er relevante i forbindelse med besvarelse af problemstillingerne.

I statuten for Den Internationale Domstol, Artikel 38 er det anført, hvilke retskilder der anvendes for at løse tvister, der bringes for domstolen.⁷

The Court, whose function is to decide in accordance with international law such disputes as are submitted to it, shall apply:

- a) international conventions, whether general or particular, establishing rules expressly recognized by the contesting states;*
- b) international custom, as evidence of a general practice accepted as law;*
- c) the general principles of law recognized by civilized nations;*
- d) subject to the provisions of Article 59, judicial decisions and the teachings of the most highly qualified publicists of the various nations, as subsidiary means for the determination of rules of law.*⁸

De første tre retskilder anses for at være de primære kilder, mens de sidste to, som er samlet i ét punkt, er subsidiære hjælpemidler.⁹ Det bemærkes, at dette ikke er en udtømmende liste.¹⁰ For at opnå en fyldestgørende besvarelse af problemformuleringen vil andet relevant materiale inddrages.

Afhandlingen vil undersøge og anvende relevante bestemmelser fra Genève-konventionerne og deres Tillægsprotokoller samt almindelige retsgrundsætninger inden for international humanitærret.

Der vil blive inddraget retspraksis fra Den Internationale Domstol (ICJ) og andre domstole, sammen med juridisk litteratur og synspunkter fra eksperter inden for folkeretten som supplerende hjælpemidler. Materiale fra International Committee of the Red Cross (ICRC) vil blive anvendt til nøjagtig fortolkning af Genève-konventionerne samt Tillægsprotokollerne.

FN-resolutioner vil ligeledes inddrages til at belyse konflikten. Dette inkluderer både generalforsamlingsresolutioner og sikkerhedsrådsresolutioner. Disse resolutioner vil blive brugt til at støtte og styrke den juridiske argumentation. Endvidere vil litteratur fra anerkendte historikere samt artikler bidrage til at danne et solidt grundlag for den faktuelle analyse i afhandlingen.

Kapitel 2: Konflikts historie

I kapitlet vil jeg opridse de vigtigste punkter i Israel-Palæstina konflikten. Som tidligere nævnt har det været nødvendigt at afgrænse, hvilke historiske begivenheder der redegøres for, og derfor har jeg valgt de begivenheder der relatere sig til konflikts oprindelse og dens udvikling.

⁶ Ulrike Fleth-Barten: Juraens verden "metoder, retskilder og discipliner", s. 231

⁷ Ibid., s. 232

⁸ Statute of the International Court of Justice, Artikel 38 (1).

⁹ Ulrike Fleth-Barten: Juraens verden "metoder, retskilder og discipliner", s. 232

¹⁰ Ibid., s. 238

1. Israels tilblivelse

1.1. Palæstina under Britisk mandat

Palæstina var en del af Osmannerriget fra 1517, men blev erobret af Storbritannien i 1917 efter 1. verdenskrig. Under krigen støttede Sharif Husayn i Mekka briterne mod Osmannerriget i forventning om britisk anerkendelse af et uafhængigt arabisk kongerige. Dette blev vagt lovet i McMahon-Husayn-korrespondancen, hvor Husayn antog, at Palæstina ville være en del af det lovede arabiske rige.¹¹

I 1916 delte briterne og franskmændene Osmannerrigets områder i den hemmelige Sykes-Picot-aftale, hvorefter Palæstina skulle overgå til international administration, i strid med løfterne til Husayn.¹²

1.1.1. Balfourdeklarationen, 1917

Ifølge Balfourdeklarationen i 1917 erklærede den britiske udenrigsminister Arthur Balfour støtte til et jødisk nationalhjem i Palæstina.¹³

“His Majesty’s Government view with favour the establishment in Palestine of a national home for the Jewish people and will use their best endeavours to facilitate the achievement of this object, it being clearly understood that nothing shall be done which may prejudice the civil and religious rights of existing non-Jewish communities in Palestine, or the rights and political status enjoyed by Jews in any other country.”¹⁴

1.1.2. San Remo-konferencen, 1920

Som en del af fredsaftalen efter første verdenskrig oprettede man et formynderskab over de områder, der tidligere havde været en del af Osmannerriget. Under San Remo-konferencen i 1920 blev Syrien og Libanon tildelt til Frankrig og Irak og Palæstina til Storbritannien som mandatområder.¹⁵ Mandaterne blev formelt vedtaget af Folkeforbundet i 1922, hvor Balfourdeklarationen blev indarbejdet i mandattekten, hvilket skabte grundlag for etableringen af en jødisk stat. Mandattekten henviste også til Artikel 22 i Folkeforbundspagten, som fastslog, at disse områder senere skulle opnå fuld selvstændighed.¹⁶

Anden Verdenskrig, 1939 – 1945

Nazismen og jødeforfølgelserne i Europa førte til en massiv jødisk indvandring til Palæstina.¹⁷ Storbritanniens White Paper fra 1939 begrænsede jødisk indvandring og jordopkøb, hvilket førte til væbnet modstand fra jødiske grupper og eskalering af volden.¹⁸ Den britiske regering var løbet tør for løsningsforslag og overdrog således mandatet og Palæstina-spørgsmålet til FN i 1947.¹⁹

¹¹ John Quigley: The Statehood of Palestine (2010), s. 10 – 12

¹² Eugene Rogan: Arabernes Historie (2017), s. 218

¹³ Avi Shlaim: Israel and Palestine (2009), s. 3

¹⁴ Balfourdeklarationen, 1917

¹⁵ John Quigley: The Statehood of Palestine (2010), s. 32

¹⁶ Ibid., s. 37 – 39

¹⁷ Efraim Karsh: Palestine Betrayed (2010), s. 28

¹⁸ Benny Morris: 1948: A History of the First Arab – Israeli Wars (2008), s. 23 – 27

¹⁹ Ilan Pappé: The Ethnic Cleansing of Palestine (2006), s. 54

1.2.FN's delingsplan, 1947

FN anbefalede i 1947 en opdeling af Palæstina i en jødisk og en arabisk stat. Ifølge delingsplanen blev omkring 55 procent af Palæstinas område tildelt jøderne (Se bilag 1). På det tidspunkt udgjorde palæstinensiske arabere to tredjedele af befolkningen med over 1,2 millioner mennesker i forhold til 600.000 jøder.²⁰ Palæstinenserne og de arabiske nationer afviste planen, hvilket førte til voldelige sammenstød og en borgerkrig. Resolution 181 blev vedtaget den 29. november 1947.²¹

1.3.Israels uafhængighedserklæring, 1948

David Ben-Gurion proklamerede Israels uafhængighedserklæring den 14. maj 1948, hvilket udløste den første arabisk-israelske krig. Under krigen erobrede Israel mere land end tildelt i FN's delingsplan (Se bilag 1). Gaza kom under egyptisk kontrol, og Vestbredden blev annekteret af Jordan.²² Krigen varede indtil 1949, hvorefter Egypten, Israel, Jordan, Libanon og Syrien underskrev våbenhvileaftaler.²³

Israels aktuelle retsstilling drøftes yderligere i kapitel 3, afsnit 1.

1.3.1. Al-Nakba

Al-Nakba, eller "Katastrofen" på arabisk, henviser til de begivenheder, der ledsagede oprettelsen af staten Israel og Israels uafhængighedserklæring i 1948. I løbet af Al-Nakba blev den palæstinensiske befolkning udsat for en række traumatiske begivenheder, herunder masseudvandring, tvungen fordrielse fra deres hjem, ødelæggelse af deres samfund og ejendom samt vold og massakrer mod civile. Disse hændelser resulterede i et kollektivt tab og udløste en dyb humanitær krise for det palæstinensiske folk.²⁴

Mere end halvdelen af den oprindelige befolkning, anslået til at være omkring 800.000 palæstinensere, blev fordrevet fra deres hjem eller flygtede som følge af krigen. Det anslås, at mere end 500 palæstinensiske landsbyer og byer blev ødelagt.²⁵

2. Palæstina efter 1948

2.1.Seksdagskrigen, 1967

Perioden efter krigen i 1948 var præget af vedvarende konflikt, spændinger og politiske udfordringer og eskalerede betydeligt i 1967 hvor Seksdagskrigen brød ud. Krigen var mellem Israel på den ene side og Egypten, Jordan og Syrien på den anden side.²⁶

Under krigen erobrede Israel Sinai-halvøen, Gazastriben, Vestbredden, Østjerusalem og Golanhøjderne. FN's Sikkerhedsråd vedtog resolution 242, der opfordrede til israelsk tilbagetrækning fra de besatte områder.²⁷

²⁰ Eugene Rogan: Arabernes Historie, (2017), s. 358 – 359

²¹ Susan M. Akram: International Law and the Israeli-Palestinian Conflict (2011), s. 15

²² Gordon Kerr: A Short History of the Middle East (2016), s. 133

²³ Ibid., s. 133

²⁴ Ilan Pappé: A History of Modern Palestine (2022), kap. 4

²⁵ Ilan Pappé: The Ethnic Cleansing of Palestine (2006), s. 15

²⁶ Gordon Kerr: A Short History of the Middle East (2016), s. 140

²⁷ Eugene Rogan: Arabernes Historie (2017), s. 481

2.2. Den første Intifada, 1987 – 1993

Som følge af krigen i 1948 og 1967 var størstedelen af den palæstinensiske befolkning reduceret til statsløse flygtninge i hvad der tidligere havde været deres hjemland. I december 1987 begyndte den første intifada i flygtningelejrene i Gaza og spredte sig hurtigt til Vestbredden.²⁸

Den første intifada begyndte som en opstand mod den israelske besættelse. Den omfattede civil ulydighed og førte til øget international opmærksomhed på konflikten, hvilket banede vej for Osloaftalerne.^{29 30}

2.3. Osloaftalerne, 1993

Osloaftalerne mellem Israel og PLO førte til etableringen af Det Palæstinensiske Selvstyre, men indeholdt ikke en endelig løsning på konflikten. Aftalerne blev undermineret af vold og mistillid.^{31 32}

De første forhandlinger resulterede i, at PLO anerkendte staten Israel, og Israel samtidig anerkendte PLO som forhandlingspartner og repræsentant for det palæstinensiske folk. Aftalerne inkluderede etableringen af Det Palæstinensiske Selvstyre (PA), som fik begrænset selvstyre over dele af Vestbredden og Gaza.³³ Aftalen indeholdt ikke direkte en erklæring om oprettelsen af en palæstinensisk stat, selvom mange fortolkede dette som en implicit del af aftalen.

Osloaftalerne vil blive drøftet yderligere i kapitel 3, afsnit 2.

2.3.1. *Camp David*

Fredssamtalerne ved Camp David i 2000 mislykkedes, hvilket bidrog til udbruddet af den anden intifada.³⁴

2.4. Den Anden Intifada, 2000 – 2005

I september 2000 brød den anden Intifada ud. Den anden intifada blev karakteriseret af voldelige sammenstød og en betydelig stigning i israelske bosættelser, hvilket yderligere forværrede konflikten.^{35 36}

2.5. Blokaden af Gaza, 2007

I 2005 trak Israel sine styrker og bosættere tilbage fra Gazastriben, hvilket omfattede evakuering af israelske bosættere og militære enheder (også kaldet Gaza-disengagement plan). Efter tilbagetrækningen blev Hamas valgt ved parlamentsvalget i januar 2006 og overtog magten i Gaza. Da Hamas nægtede at acceptere Oslo-aftalen, anerkende Israels ret til at eksistere og afstå fra vold, stoppede

²⁸ Ibid., s. 601 – 603

²⁹ Ilan Pappé: A History of Modern Palestine (2022), s. 217 – 219

³⁰ Eugene Rogan: Arabernes Historie (2017), s. 607 – 608

³¹ Stephanie Koury: International Law and the Israeli-Palestinian Conflict (2011), s. 155 – 156

³² Eugene Rogan: Arabernes Historie (2017), s. 664 – 666

³³ Oslo aftalen I, Annex og Artikel I

³⁴ Michael Dumper: International Law and the Israeli-Palestinian Conflict (2011), s. 126 – 127

³⁵ Ilan Pappé: A History of Modern Palestine (2022), s. 257 – 258

³⁶ Eugene Rogan: Arabernes Historie (2017), s. 669

Israel og andre internationale aktører deres bistand, hvilket førte til politisk uro og økonomisk stagnation.³⁷

Fra 2007, efter Hamas' magtovertagelse, blev blokaden af Gazastriben permanent. Blokaden, håndhævet af både Israel og Egypten, omfatter restriktioner på land-, luft- og søtransport. Kritikken af blokaden fokuserer på de humanitære konsekvenser for Gazas befolkning, mens Israel fastholder, at blokaden er nødvendig af sikkerhedsmæssige årsager.³⁸

Kapitel 3: Retsstillingen i områderne

Jeg vil i dette afsnit undersøge, hvad der er den gældende retsstilling i Israel, og de Palæstinensiske områder inden for folkeretten. Analysen vil have fokus på Palæstina og tage afsæt Montevideokonventionens fire kriterier.

1. Staten Israel

Som det blev beskrevet i kapitel 2, var området kendt som 'Palæstina' en del af det osmanniske rige og blev erobret af Storbritannien i 1917 under første verdenskrig. Efter krigen var der flere politiske overvejelser, og tvetydige udtalelser fra britiske embedsmænd og internationale organisationer, som skabte forvirring om områdets fremtid. Balfourdeklarationen blev endelig indarbejdet i mandatet for Palæstina og banede vejen for oprettelsen af staten Israel.

Desuden beskrives i kapitel 2, afsnit 1.4., hvordan Israels uafhængighedserklæring den 14. maj 1948 blev etableret på baggrund af FN's delingsplan for Palæstina fra 1947 (resolution 181), der foreslog oprettelsen af separate jødiske og arabiske stater. Mens Israel accepterede resolutionen, blev den afvist af de fleste arabiske stater og det palæstinensiske lederskab. Diskussionen om, hvorvidt Israels uafhængighedserklæring var i overensstemmelse med international lov, er fortsat kontroversiel, og af hensyn til afhandlingens problemfelt vil jeg ikke foretage en analyse heraf.

James R. Crawford konkludere i sin bog, at Israel blev etableret som en suveræn stat gennem en effektiv og lovlig proces med løsrivelse fra Palæstina i perioden 1948 til 1949. Dets oprindelige territorium var det, der blev fastlagt i våbenhvileaftalerne efter Israels uafhængighedskrig i 1948-1949, og ikke det område, der var angivet til deling i resolution 181.³⁹ Disse grænser, ofte omtalt som de "Grønne Linjer", udgør skillelinjen mellem Israel og dets nabolande på det tidspunkt, primært Egypten, Jordan (Vestbredden) og Syrien (Golanhøjderne) (Se bilag 1).

Israel blev optaget som medlem af FN den 11. maj 1949.⁴⁰ I dag anerkender mere end 160 af FN's 193 medlemsstater Israel som en suveræn stat.⁴¹

2. Er Palæstina en stat?

Israels grænser er som beskrevet det område som blev fastlagt under våbenhvileaftalerne efter seksdagskrigen i 1967. Dette efterlod området Gaza og Vestbredden til en eventuel palæstinensisk stat.

³⁷ Ilan Pappé: A History of Modern Palestine (2022), s. 272 – 273

³⁸ South Africa v. Israel, 29. December 2023. ICJ, Application Instituting Proceedings, para 24 – 25

³⁹ James R. Crawford: The Creation of States in International Law (2006), s. 433 – 434

⁴⁰ FN, Generalforsamling, Resolution 273 (III), A/RES/273(III), 11. maj 1949.

⁴¹ Jewish Virtual Library.

Historisk set var Palæstina en del af det osmanniske rige, indtil det efter 1. verdenskrig blev underlagt mandatstyre og forvaltet af Storbritannien, indtil FN overtog mandatet i 1947. Territorie- og suverænitets forholdene har været centrale i konflikten mellem den jødiske og palæstinensiske befolkning. Der er blevet gjort flere forsøg på at opnå fred gennem FN's delingsplan fra 1947, der foreslog oprettelsen af to separate stater. Disse forsøg er blevet fulgt op af forhandlinger, herunder Osloaftale I og II, der har været afgørende for bestræbelserne på at etablere en palæstinensisk stat.

Det er derfor af afgørende betydning at afklare, om Palæstina opfylder kriterierne for at blive anerkendt som en suveræn stat. Dette vil bidrage til en mere klar forståelse af konfliktens status samt de juridiske forpligtelser, der er gældende.

2.1. Montevideo-konventionen

Inden for folkeretten og internationale relationer er konceptet om en "stat" af fundamental betydning. Der er imidlertid ikke en klar og entydig definition af en stat inden for folkeretten i dag. James Crawford hævder derfor, at Montevideo-konventionen stadig udgør "den mest anerkendte formulering af de grundlæggende kriterier for at være en stat".⁴² Ifølge Artikel 1 i konventionen skal en stat som en juridisk person besidde følgende kvalifikationer: a) en permanent befolkning; b) et afgrænset territorium; c) en regering; og d) evnen til at indgå i relationer med andre stater.⁴³

Litra a) En permanent befolkning

Crawford argumenterer for, at hvis stater er territorielle enheder, er de også sammensætninger af individer. En permanent befolkning er derfor nødvendig for statsdannelse, dog er der ikke fastsat nogen minimumsgrænse for antallet af individer.⁴⁴

Litra b) Territorium

Kravet om et stats territorium indebærer, at der skal være et område, hvor en regering kan udøve jurisdiktion. Der er ikke fastsat en minimumsgrænse for staters geografiske udstrækning. Der findes således flere eksempler på stater, der strækker sig over et mindre territorium.⁴⁵

Litra c) Regering

For at være en stat, skal en enhed besidde en regering eller et regeringssystem, der generelt kontrollerer sit territorium, til udelukkelse af andre enheder, der ikke gør krav gennem eller under den. En stat skal således kunne fastsætte og håndhæve sin retstilstand på sit territorium. Regeringen omfatter den udøvende, lovgivende og dømmende magt. International lov kræver, at regeringen kan opretholde lov og orden samt etablere grundlæggende institutioner.⁴⁶

Crawford konkludere i sin bog, at statsdannelse er ikke blot en faktuel situation. For at blive anerkendt som en stat, skal en enhed have en juridisk ret til at styre et bestemt område. Hvorvidt en enhed har ret til at blive betragtet som en stat, afhænger af både de faktiske forhold (f.eks. kontrol over territoriet) og om der er tvivl eller uenighed om denne ret. Ligesom andre rettigheder over land, er evnen til at styre som en forudsætning for at være en stat relativ; det kan variere og er ikke absolut. Dog

⁴² James R. Crawford: *The Creation of States in International Law* (2006), s. 37 – 45

⁴³ Montevideokonventionen 26. december 1933

⁴⁴ James R. Crawford: *The Creation of States in International Law* (2006), s. 52

⁴⁵ Ibid., s. 46

⁴⁶ Ibid., s. 56 – 59

bemærkedes det, at hver stat i sin grundlæggelse er baseret på en vis grad af uafhængighed fra andre stater eller magter.⁴⁷ Vurderingen af om der udøves effektiv regering skal foretages efter en effektivitetsvurdering.

Litra d) Forbindelse til andre stater

Det sidste kriterium i Montevideo-konventionen vedrører en stats evne til at agere uafhængigt i forhold til andre stater. Ifølge Crawford omfatter dette en regerings evne til at handle selvstændigt. Uafhængighed er en afgørende faktor for statslighed.⁴⁸ Den klassiske definition af uafhængighed blev yderligere præciseret af den dissenterende dommer Anzilotti i Austro-German Customs case:

*"Independence as thus understood is really no more than the normal condition of States according to international law; it may also be described as sovereignty (suprema potestas), or external sovereignty, by which is meant that the State has over it no other authority than that of international law."*⁴⁹

Det er derfor et krav, at en stat kan agere uafhængigt af andre stater.

2.2. Opfylder Palæstina kravene fastlagt i Montevideo-konventionen?

Nedenfor følger en struktureret analyse baseret på kriterierne fremsat i Montevideo-konventionen.

Litra a) Permanent befolkning

Palæstina har en permanent befolkning, hvilket er et grundlæggende krav for statsdannelse. Befolkningen i Palæstina består af indbyggere i Gaza-striben og Vestbredden. På trods af en vis etnisk mangfoldighed har befolkningen en fælles national identitet, primært bestående af palæstinensere, der har boet i disse områder i generationer. Det fremgår yderligere ICJ's vejledende udtalelse i sagen om muren af 2004 (The Wall), at der findes et palæstinensisk folk med ret til selvbestemmelse.

*"As regards the principle of the right of peoples to self-determination, the Court observes that the existence of af "Palestinian people" is no longer an issue..."*⁵⁰

Litra b) Defineret territorium

Montevideo-konventionen kræver, at en stat har et defineret territorium. Territoriet for Palæstina inkluderer Gaza-striben og Vestbredden, som er anerkendt i forskellige internationale dokumenter og af mange stater. Dette er ligeledes det område, som blev omtalt i Palæstinas uafhængighedserklæring i 1988.⁵¹ Mens de præcise grænser er omstridte og genstand for igangværende konflikter, kræver kriteriet ikke fuldt afklarede grænser. Den manglende sammenhæng mellem Gaza og Vestbredden har derfor ikke betydning for, om dette krav er opfyldt.

Litra c) Regering

De palæstinensiske territorier har en form for regering i form af Den Palæstinensiske Myndighed (PA) og Hamas i Gaza. PA blev etableret under Oslo-aftale I og fik beføjelser over territoriale, funktionelle og personlige jurisdiktioner, der tidligere var under Israel.⁵² PA's lovgivende magt udøves af The Palestinian Council (PC), mens den udøvende magt udøves af PA's præsident, der vælges af

⁴⁷ James R. Crawford: The Creation of States in International Law (2006), s. 56 – 59

⁴⁸ Ibid., s. 61 – 62

⁴⁹ Som refereret i James R. Crawford: The Creation of States in International Law (2006), s. 65

⁵⁰ ICJ, Advisory Opinion: The Wall (2004), para 118.

⁵¹ Palæstinas uafhængighedserklæring fra 15 november 1988, Annex III.

⁵² Osloaftale I, Artikel IV,

befolkningen.⁵³ Selvom Hamas kontrollerer Gaza og PA styrer Vestbredden, har begge etableret regeringsinstitutioner og leverer offentlige tjenester.⁵⁴

Som følge af Osloaftalerne I og II er der etableret de mest basale institutioner som påkrævet. Palæstina har en form for regering gennem PA og Hamas, selvom kontrollen er begrænset af israelsk kontrol og begrænsningerne i udøvelse af jurisdiktion, som ligeledes fremgår af Osloaftalerne.⁵⁵⁵⁶ Denne delvise regering opfylder kriteriet om en effektiv regering til en vis grad, dog komplicerer Israels kontrol dette kriterium. Fuld suveræn kontrol er ikke nødvendig, som set i stater under besættelse eller mandater, men effektiv administrativ kontrol er væsentlig.

Litra d) Kapacitet til at indgå relationer med andre stater

Palæstina har demonstreret kapacitet til at indgå relationer med andre stater gennem diplomatiske missioner og repræsentation i internationale organisationer. I 2012 blev Palæstina anerkendt som en observatørstat af FN's Generalforsamling, hvilket gav Palæstina visse rettigheder og privilegier inden for FN-systemet, selvom det ikke har fuld medlemsstatus som suveræn stat. Over 140 lande anerkender Palæstina som en suveræn stat, hvoraf Sverige, Norge og Irland er blandt seneste stater, der har anerkendt Palæstina.⁵⁷⁵⁸

2.2.1. Sammenfattende

Palæstina opfylder i vid udstrækning Montevideo-konventionens kriterier for statsdannelse. Selvom Palæstina opfylder de fleste af disse kriterier, udgør manglen på fuld suveræn kontrol og den politiske splittelse mellem PA og Hamas betydelige udfordringer. Dette udelukker dog ikke fuldstændig dets status som stat under international lov. Samlet set kan Palæstina anses for i betydelig grad at opfylde Montevideo-kriterierne, med visse forbehold for dets begrænsede suverænitet i betydelig grad, med forbehold for dets kompromitterede suverænitet.

Det skal dernæst undersøges hvorvidt Palæstina er under israelsk besættelse. Dette vil fokusere på Gaza, da det tidligere er blevet statueret bl.a. i ICJ's vejledende udtalelse i 2004, at Vestbredden er besat.⁵⁹

2.3. Er Gaza under besættelse?

For at opnå et fuldstændigt overblik over retstillingen, er det nødvendigt også at vurdere, om Israel besætter Gaza.

Det følger af Haager Landkrigsreglementet, Artikel 42, at:⁶⁰

“Territory is considered to be occupied when it is actually placed under the authority of the hostile army.

⁵³ Osloaftale II, Artikel 1

⁵⁴ John Quigley: The Statehood of Palestine (2010), s. 216 – 217

⁵⁵ Oslo-aftale II, Artikel XVII

⁵⁶ Gaza-Jeriko aftalen, Artikel VII

⁵⁷ UN: The Question of Palestine.

⁵⁸ Selin Türker, DR: ”Når flere lande anerkender Palæstina, gør det ikke en forskel for krigen - men det udstiller splittelsen i Vesten”.

⁵⁹ ICJ, Advisory Opinion: The Wall (2004), para 78.

⁶⁰ Haager Landkrigsreglementet, Artikel 42

The occupation extends only to the territories where such authority has been established, and can be exercised."

Som beskrevet i kapitel 2, afsnit 2.5 var Gaza indtil 2005 - ligesom Vestbredden i dag - besat af israelske militære styrker på jorden. Imidlertid trak Israel sig tilbage fra Gaza i 2005, demonterede sine militærbaser og flyttede israelske bosættere fra bosættelser i Gaza tilbage.

Israel afgav delvis kontrol med Gaza i henhold til Gaza-Jeriko-aftalen i 1994, og yderligere kontrol blev overført i Osloaftale II i 1995. I 2005 afsluttede Israel sin direkte administration af Gaza ved at gennemføre en tilbagetrækning. Trods denne tilbagetrækning fortsætter Israel med at udøve kontrol over lufrummet, territorialfarvandene, landgrænseovergange, vand, elektricitet og civil infrastruktur i Gaza, samt over centrale regeringsfunktioner.⁶¹ Israels næsten totale kontrol over adgangen til Gaza, og over dets forsyningskilder som vand, brændstof, elektricitet og fødevarer har været tydeligt demonstreret siden den 7. oktober 2023. Israels forsvarsminister, Yoav Gallant, erklærede i en udtalelse den 9. oktober 2023, at han havde beordret en "fuldstændig belejring" af Gaza by, hvilket omfattede "ingen elektricitet, ingen mad, ingen brændstof," og at "alt [var] lukket."⁶²

Det fremgår klart, at Israel har opretholdt kontrol over Gazas grænser, havområder og lufrum samt adgangen til vigtige forsyningskilder. Disse forhold indikerer, at Israel udøver *de facto* kontrol over Gaza, hvilket i juridisk henseende indebærer, at området er under besættelse. I det omfang en besættelsesmagt bevarer kontrol, er den fortsat bundet af loven om krigsførende besættelse. En besættelse fortsætter så længe en besættelsesmagt udøver kontrol på noget som helst niveau.⁶³ Derfor kan det konkluderes, at Gaza fortsat er under israelsk besættelse.

3. Delkonklusion

Sammenfattende kan det konkluderes, at Palæstina opfylder flere af de grundlæggende kriterier i Montevideo-konventionen. Palæstina har en permanent befolkning i Gaza-striben og Vestbredden med en fælles national identitet, og disse områder udgør det territorium, som mange stater og internationale dokumenter anerkender som Palæstina. Den Palæstinensiske Myndighed (PA) og Hamas udøver regeringsmagt i henholdsvis Vestbredden og Gaza, på trods af den begrænsede kontrol på grund af israelsk besættelse. Palæstina har etableret diplomatiske relationer med over 140 lande og har observatørstatus i FN.

Selvom Palæstina opfylder mange kriterier for statsdannelse, hæmmes fuld suverænitet af israelsk besættelse og intern politisk splittelse mellem PLO og Hamas. Ifølge international ret er et område besat, hvis en fremmed magt udøver effektiv kontrol. Israel trak sine styrker og bosættere ud af Gaza i 2005, men fortsætter med at kontrollere lufrum, territorialfarvande, grænseovergange, vand, elektricitet og civil infrastruktur.

Samlet set opfylder Palæstina de fleste kriterier for statsdannelse, men manglen på fuld suverænitet og israelsk kontrol skaber udfordringer for at betragte Palæstina som en suveræn stat inden krigens begyndelse.

⁶¹ UNICEF: The Gaza Strip | The humanitarian impact of 15 years of blockade (2022)

⁶² South Africa v. Israel, 26. januar 2024. Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide in the Gaza Strip (2024), para 52

⁶³ John Quigley: The Statehood of Palestine (2010), s. 225

Kapitel 4: Krigens love

Dette afsnit vil undersøge krigens status i Gaza og fastlægge det relevante retsgrundlag. Formålet er desuden at klarlægge reglerne for, hvad der udgør et lovligt militært mål, og hvilke regler der gælder ved angreb mod sådanne mål. I forlængelse heraf vil afsnittet redegøre for hospitalers særlige beskyttelse samt de betingelser, under hvilke denne beskyttelse kan bortfalde.

1. Krigens status

Traditionelt set betragtes en international væbnet konflikt som involverende væbnede styrker fra mindst to suveræne stater. Hvis konflikten indebærer væbnede styrker fra en enkelt stat og en ikke-statslig aktør, som f.eks. en oprørsgruppe, kan den anses for at være en ikke-international væbnet konflikt (NIAC).⁶⁴

Den aktuelle væbnede konflikt i Gaza er mellem Israels forsvarsstyrker (IDF) og forskellige palæstinensiske grupper, primært Hamas. Israel er som tidligere konkluderet en sværen stat, mens Palæstina ikke opfylder betingelserne herfor. I konteksten af den væbnede konflikt i Gaza anses Hamas for at være en ikke-statslig aktør. Konflikten indeholder dog elementer, der kan rejse spørgsmål om dens karakter som en international væbnet konflikt. Efter angrebet på Israel den 7. oktober og den efterfølgende krig i Gaza er spændingerne mellem bl.a. Israel og Iran forværret. Iran støtter flere militante grupper, herunder Hizbollah i Libanon og forskellige palæstinensiske grupper, herunder Hamas. Iran anerkender desuden ikke Israels eksistens. Trods Irans støtte til Hamas er dette ikke tilstrækkeligt til at ændre konfliktens status. Jeg vil derfor fastholde, at konflikten i Gaza er en NIAC, da den ikke involverer to suveræne stater.

1.1. Retsgrundlaget

Fælles Artikel 3 i Genève-konventionerne af 1949 fastlægger minimumsstandarden for væbnede konflikter, der ikke har international karakter. Der har dog været forsøg på at udvide reglerne der finder anvendelse under internationale væbnede konflikter (IAC) til også at omfatte interne konflikter. Tillægsprotokol I (TP/I) fra 1977 udvider begrebet international væbnet konflikt til at inkludere konflikter mod kolonial dominans, fremmed besættelse og racistiske regimer i selvbestemmelses øjemed, dette synes dog kontroversielt. Internationale krigsforbrydertribunaler har desuden udvidet anvendelsen af international humanitær lov i interne konflikter uden henvisning til Protokol I.⁶⁵

I sagen om muren fra 2004 (The Wall) bekræftede Den Internationale Domstol (ICJ), at international humanitær lov gælder for konflikten mellem Israel og Palæstina. Denne konklusion var baseret på Egyptens og Jordans deltagelse i krigen i 1967 og Israels efterfølgende besættelse af Gaza, Vestbredden og Jerusalems gamle bydel.⁶⁶

Israel har ratificeret de fire Genève-konventioner af 12. august 1949 og dets Tillægsprotokol III, der vedrører vedtagelsen af et særskilt emblem, men har ikke ratificeret Tillægsprotokollerne I og II om beskyttelse af ofre for internationale væbnede konflikter og ikke-internationale væbnede konflikter.⁶⁷ På trods af dette anerkender Israel, at visse bestemmelser i Tillægsprotokol I og II afspejler international sædvaneret. Derfor er Israel bundet af de bestemmelser, der afspejler sædvaneret. Endvidere

⁶⁴ Frederik Harhoff: Folkeretten (2023), s. 441

⁶⁵ James R. Crawford: The Creation of States in International Law (2006), s. 420 – 421

⁶⁶ ICJ Advisory Opinion: The Wall (2004), para 86 – 116

⁶⁷ Den Internationale Røde Kors Komité. Ratificeringer af Genève-konventionerne af 1949 og deres Tillægsprotokoller.

bemærkes det, at Genève-konventionerne som helhed kun anvendes under IAC. Dog er visse bestemmelser, der afspejler sædvaneret, også anvendelige i NIAC.

Israels udenrigsministerie i deres officielle dokument vedrørende krigens juridiske aspekter klargjort, hvilke regler Israel agter at iagttage under krigen. Det fremgår heraf:

*“The applicable legal framework governing the hostilities is the law of armed conflict (LOAC), also referred to as international humanitarian law (IHL), in particular its rules regulating the conduct of hostilities.”*⁶⁸

Det kan derfor konkluderes, at de bestemmelser i Genève-konventionerne og Tillægsprotokollerne der afspejler sædvaneretten, er relevante i analysen af krigen i Gaza.

2. Hvad er et militært mål?

Reglerne i TP/I om militære mål og gennemførelse af angreb er i vid udstrækning udtryk for sædvaneret. Dette er afspejlet af international sædvaneret, regel 7 og 8.⁶⁹ Konfliktparterne er forpligtet til at skelne mellem civilbefolkningen og kombattanter og skåne civile og deres ejendele. Hverken civilbefolkningen eller enkelte civile må udsættes for direkte angreb. Angreb må alene rettes mod militære mål, og kun når militær nødvendighed foreskriver det. Kravet om skelnen mellem kæmpende og civile - såvel som mellem militære mål og civile objekter - understreges i TP/I, Artikel 48.⁷⁰

Definitionen af hvad der konstituerer et legitimt militært mål er typisk afgrænset i overensstemmelse TP/I, Artikel 52(2).

*“Attacks shall be limited strictly to military objectives. In so far as objects are concerned, military objectives are limited to those objects which by their nature, location, purpose or use make an effective contribution to military action and whose total or partial destruction, capture or neutralization, in the circumstances ruling at the time, offers a definite military advantage.”*⁷¹

Bestemmelsen kræver, at et militært mål opfylder to kriterier. Objektet skal udgøre et egentligt bidrag til modstanderens militære aktion i kraft af enten sin natur, anvendelse, sit formål eller sin beliggenhed. Derudover skal den hele eller delvise ødelæggelse, erobring eller neutralisering af objektet resultere i en klar militær fordel. Militærmål skal give en reel militær fordel, ikke kun en potentiel fordel, og den militære fordel må ikke være rent politisk.⁷²

2.1. Natur

Kriteriet ”natur” refererer til et måls karakteristika og den betydning objektet har for fjendens militære aktiviteter. Dette kan omfatte eksempler som motorveje, våbenfabrikker osv. Karakteren af et potentielt militært mål kan være mindre åbenlys, og det afhænger af, hvordan objektet bliver brugt.⁷³ Gary D. Solis giver dette eksempel:

“The military nature of other objects sometimes becomes apparent only when the intended use of the object becomes clear. For example, a glassworks facility that produces eyeglass lenses

⁶⁸ Israels Udenrigsministerie: Hamas-Israel Conflict 2023, Key Legal Aspects.

⁶⁹ International sædvaneret, regel 7 og 8

⁷⁰ Yoram Dinstein: The Conduct of Hostilities under the Law of International Armed Conflict (2022), note 363, s. 117

⁷¹ Tillægsprotokol I, Artikel 52(2).

⁷² Gary D. Solis: Law of Armed Conflict (2022), s. 398

⁷³ Gary D. Solis: Law of Armed Conflict (2022), s. 402

and binocular lenses for hunters is not a military object. If, upon the outbreak of armed conflict, the facility switches to manufacture of optical sights for tactical rifles, the facility's nature has changed, and its new use makes it a military object and lawful target."⁷⁴

2.2. Beliggenhed

Det andet kriterium vedrører 'beliggenhed'. Beliggenheden af et objekt kan påvirke dets status som et militært mål uanset dets natur, brug eller formål. Potentielle mål kan mangle en åbenlys militær funktion, men deres placering kan gøre dem til effektive mål for militær handling. Dette kan f.eks. være en bro eller en anden konstruktion, eller et sted af særlig betydning for militære operationer på grund af dets strategiske placering. Sådanne steder kan være vigtige at indtage eller forhindre fjenden i at besætte, eller de kan tvinge fjenden til at trække sig tilbage.⁷⁵

2.3. Formål

Kriteriet 'formål' vedrører den tilstræbte eller potentielle fremtidige anvendelse. De fleste civile genstande kan blive nyttige for væbnede styrker. For eksempel er en skole eller et hotel civile objekter, men hvis de anvendes til at indkvartere tropper eller hovedkvarterpersonale, betragtes de som militære mål.⁷⁶

I henhold til den amerikanske Law of War Manual betyder 'formål' den tilsigtede eller mulige anvendelse i fremtiden. Yoram Dinstein præciserer imidlertid, at henvisningen til 'mulig anvendelse' er forkert, da kun den tilsigtede anvendelse er relevant med hensyn til formål. Derudover skal denne hensigt være kendt eller afsløret, den kan ikke blot antages som et hypotetisk scenarie.⁷⁷

Det er ofte en udfordring at fastslå fjendens tilsigtede anvendelse af et objekt, hvilket kræver omfattende efterretningsindsamling. Disse oplysninger er ofte fragmenterede og kan ikke altid give et fuldstændigt billede af situationen, hvilket kan nødvendiggøre, at der foretages antagelser for at opnå en forståelse af den fulde sammenhæng. Ved tvivl kræves der forsigtighed, især når det drejer sig om hospitaler, religiøse steder, skoler og kulturarv. For eksempel berettiger efterretningsoplysninger, der indikerer, at fjenden agter at bruge en tom skole som et våbenlager, ikke et angreb mod skolen, medmindre der er praktiske skridt taget til at placere våbnene der.⁷⁸

2.4. Anvendelse

Kriteriet 'anvendelse' refererer til et objekts nuværende funktion og er uafhængig af målets tilsigtede anvendelse. Den faktiske militære 'anvendelse' af et objekt, der normalt har en civil karakter, medfører normalt en øjeblikkelig og radikal forvandling af dens status: på grund af en sådan brug bliver en ellers civil genstand til et militært mål.⁷⁹

Selvom skoler, hospitaler og moskeer normalt er beskyttede civile objekter i henhold til folkeretten, kan de miste deres beskyttede status, hvis de anvendes til militære operationer. Et eksempel herpå

⁷⁴ Gary D. Solis: Law of Armed Conflict (2022), s. 402

⁷⁵ Yoram Dinstein: The Conduct of Hostilities under the Law of International Armed Conflict (2022), s. 133 – 135

⁷⁶ Gary D. Solis: Law of Armed Conflict (2022), s. 403

⁷⁷ Yoram Dinstein: The Conduct of Hostilities under the Law of International Armed Conflict (2022), note 376, s. 133.

⁷⁸ Yoram Dinstein: The Conduct of Hostilities under the Law of International Armed Conflict (2022), note 374, s. 133.

⁷⁹ Ibid., note 363, s. 129.

findes i den internationale væbnede konflikt i Irak i 2003. I sin bog beskriver Solis, at under fremrykningen mod byen As Samawah stødte amerikanske soldater på hård fjendtlig modstand. I den konkrete situation var det klart, at irakiske styrker brugte skoler, moskeer og hospitaler som hovedkvarterer og logistikcentre. Som følge af denne anvendelse i strid med loven om væbnede konflikter mistede disse objekter deres beskyttede status og blev dermed lovligt militære mål.⁸⁰

2.5. "Dual-use"-objekter

Mange objekter har en "dobbel anvendelse" ('dual-use'-objekter), hvilket betyder, at de tjener både militære og civile formål samtidig. Det faktum, at et objekt også bruges til civile formål, påvirker ikke dets status som et militært mål. En sekundær militær anvendelse af et sådant objekt gør det derfor per definition til et legitimt mål i henhold til TP/I, Artikel 52(2).⁸¹ Dette indebærer således, at såfremt objektet anvendes i både civilt og militært øjemed, bliver hele objektet betragtet som et militært mål, også selvom objektets primære anvendelse er civil.

Udgangspunktet i disse situationer er, at der ikke er en forpligtigelse til at inddrage den civile anvendelse i en proportionalitets afvejning, idet objektet i sin helhed udgør et militært mål. Dog fremgår det af den danske militærmanual, at såfremt dele af et militært mål også har en væsentlig civil betydning, bør de danske væbnede styrker yderligere begrænse skadevirkningen til den del af målet, der har militær interesse, når det er forsvarligt for egne styrker. Dette betyder også at opdele et objekt i flere objekter hvis dette er muligt.⁸²

Et angreb rettet mod et 'dual-use'-objekt, der opfylder kravene i TP/I, Artikel 52(2), kan dog stadig være ulovligt, hvis det strider mod proportionalitetsprincippet. Dette er tilfældet, hvis følgerne af angrebet mod civilbefolkningen står i groft misforhold til den direkte forventede militære fordel, eller hvis angrebet forårsager unødigt og tilfældigt skade på civilbefolkningen. Endvidere vil angrebet være ulovligt, hvis det udføres på en måde, der ikke søger at undgå unødigt skade på civilbefolkningen.⁸³

2.5.1. Tvivlstilfælde

Det fremgår af TP/I, Artikel 52(3):

*"In case of doubt whether an object which is normally dedicated to civilian purposes, such as a place of worship, a house or other dwelling or a school, is being used to make an effective contribution to military action, it shall be presumed not to be so used."*⁸⁴

I tilfælde af tvivl om, hvorvidt et objekt, der almindeligvis er dedikeret til civile formål, såsom hospitaler, moskeer, et lejlighedskompleks eller en skole, anvendes til at yde en effektiv indsats for militær handling, skal det antages, at den ikke bruges sådan.⁸⁵

⁸⁰ Gary D. Solis: Law of Armed Conflict (2022), s. 404

⁸¹ Yoram Dinstein: The Conduct of Hostilities under the Law of International Armed Conflict (2022), note 398, s. 140.

⁸² Forsvaret: Militærmanual, Om Folkeret for Danske væbnede styrker i Internationale militære operationer (2016). Kapitel 8, afsnit 2.

⁸³ Yoram Dinstein: The Conduct of Hostilities under the Law of International Armed Conflict (2022), note 398, s. 140.

⁸⁴ Tillægsprotokol I, Artikel 52(3)

⁸⁵ Yoram Dinstein: The Conduct of Hostilities under the Law of International Armed Conflict (2022), note 365, s. 130

3. Begrænsninger i metoder for lovlig krigsførelse

Angreb mod objekter involverer alle fire hovedprincipper i reglerne for væbnet konflikt (LOAC); distinktion, nødvendighed, unødvendig lidelse, og proportionalitet.⁸⁶ Disse regler er udtryk for sædvaneret.⁸⁷

Distinktion

Som tidligere beskrevet, er konfliktens parter forpligtet til at skelne mellem civilbefolkningen og kombattanter samt beskytte civile og deres ejendele. Distinktionsprincippet, beskrevet i TP/I, Artikel 48, er nært forbundet med TP/I, Artikel 44(3). Ifølge Artikel 44(3) skal kombattanter adskille sig fra civilbefolkningen ved at bære uniform eller et kendetegn. Dette er for at fremme beskyttelsen af civilbefolkningen mod virkningerne af fjendtligheder.⁸⁸ Desuden forbyder TP/I, Artikel 51(7), bevidst placering af militære mål på eller nær beskyttede civile objekter, hvilket også betegnes som forbud mod brug af menneskelige skjold.⁸⁹⁹⁰

Nødvendighed

Militær nødvendighed er et princip i international humanitær ret, der balancerer mellem humanitære hensyn og militære mål. Det tillader nødvendige foranstaltninger for at besejre fjenden hurtigt og effektivt, så længe de er lovlige. Francis Lieber definerede det som handlinger, der er uundværlige for krigens mål, og som ikke indebærer grusomhed eller unødvendig skade. Dette princip er anerkendt som sædvaneret og håndhæves af internationale domstole. USA følger denne definition og understreger, at handlinger kun er undskyldelige, hvis de er absolut nødvendige.⁹¹

Unødig lidelse

Princippet om unødig lidelse har til hensigt at begrænse lidelsen påført fjendtlige kombattanter, ikke civile, ifølge TP/I, Artikel 35(2).⁹² Forbud mod visse våben opstår, når det erkendes, at de sandsynligvis vil forårsage større skader end berettiget af deres strategiske effektivitet. Våben som eksplosive kugler og giftige våben er forbudt, da de forårsager unødvendig lidelse. Bedømmelsen af, om et angreb har været i overensstemmelse med denne regel, afhænger af, om den påførte lidelse er ude af proportion med den opnåede militære fordel.⁹³

Proportionalitet

Proportionalitet, som beskrevet i TP/I, illustreres gennem to artikler. Ifølge Artikel 51(5), litra b, er en overtrædelse af proportionalitetsprincippet defineret som:⁹⁴

“an attack which may be expected to cause incidental loss of civilian life, injury to civilians, damage to civilian objects, or a combination thereof, which would be excessive in relation to the concrete and direct military advantage anticipated.”

Kollaterale skader er de følgeskader eller tab, der kan opstå blandt de beskyttede individer eller objekter som følge af angreb, rettet mod et militær mål. Desuden skal enhver, der udfører et angreb,

⁸⁶ Gary D. Solis: Law of Armed Conflict (2022), s. 209

⁸⁷ International sædvaneret, regel 1, 7, 8, 14, 15, 17, 20

⁸⁸ TP/I, Artikel 44(3).

⁸⁹ TP/I, Artikel 51(7)

⁹⁰ International sædvaneret, regel 97

⁹¹ Gary D. Solis: Law of Armed Conflict (2022), s. 217 – 218

⁹² International sædvaneret, regel 70

⁹³ Gary D. Solis: Law of Armed Conflict (2022), s. 225 – 226

⁹⁴ TP/I, Artikel 51(5), litra b

overholde sikkerhedsforanstaltningerne i TP/I, Artikel 57. Ifølge denne bestemmelse skal angreb udføres med omhu for at beskytte civile personer og objekter. Angriberen skal nøje planlægge angrebene og straks afbryde et angreb, hvis målet ikke er lovligt. Der skal gives effektiv forudgående advarsel om angreb, der kan påvirke civilbefolkningen, medmindre omstændighederne ikke tillader det. Ved valg mellem to legitime militære mål skal angrebet rettes mod det, der forventes at medføre mindst risiko for skade på civilbefolkningen.⁹⁵

Det internationale tribunal for tidligere Jugoslavien (ICTY) har bemærket, at vurderingen af, hvorvidt et angreb var rettet mod civile, afhænger af en konkret vurdering baseret på flere faktorer, herunder de midler og metoder, der blev anvendt under angrebet, afstanden mellem ofrene, stedet for hændelsen, tilstedeværelsen af militære aktiviteter eller faciliteter i nærheden og karakteren af de forbrydelser, der blev begået under angrebet.⁹⁶

4. Hospitalers særlige beskyttelse

Objektets militære karakter er ikke et afgørende bevis for, at det udgør et lovligt mål for angreb. Hospitaler og andre medicinske enheder er tildelt en særlig beskyttelse. Derfor er det ikke automatisk forbudt at angribe et hospital, men der er skærpede krav til overholdelse af krigens regler.⁹⁷

Artikel 18 og 19 i Genèvekonvention IV omhandler specifikt internationale konflikter, dog er princippet om beskyttelse af medicinske enheder og hospitaler også anerkendt i ikke-internationale konflikter gennem fælles artikel 3 og Protokol II.⁹⁸

Flere konventioner indeholder bestemmelser om beskyttelsen af hospitaler - og steder, hvor syge og sårede samles. Medicinske enheder og transportmidler behandles detaljeret i Genève-konventionerne og i TP/I. Det fremgår af Genève-konventionen (IV), Artikel 18(1):

“Civilian hospitals organized to give care to the wounded and sick, the infirm and maternity cases, may in no circumstances be the object of attack, but shall at all times be respected and protected by the Parties to the conflict.”⁹⁹

4.1. Krav til beskyttelse

ICRC's kommentarer til Genève-konventionen (IV), Artikel 18 præciserer to betingelser for at opfylde definitionen af hospital. For det første behøver et civilt hospital ikke at kunne behandle alle kategorier på listen i paragraffens første afsnit; det er tilstrækkeligt at behandle én kategori. For det andet skal et civilt hospital have nødvendigt personale og udstyr til at yde effektiv hospitalsbehandling, hvilket kræver en vis grad af organisation. Endelig bemærkes det, at både private og offentlige hospitaler har ret til særlig beskyttelse, hvis de opfylder disse krav.¹⁰⁰

⁹⁵ TP/I, Artikel 57(1), (2) og (3).

⁹⁶ Gary D. Solis: Law of Armed Conflict (2022), s. 414

⁹⁷ Yoram Dinstein: The Conduct of Hostilities under the Law of International Armed Conflict (2022), note 384, s. 135.

⁹⁸ International sædvaneret, regel 28

⁹⁹ Genève-konventionen (IV), Artikel 18(1)

¹⁰⁰ ICRC-kommentar (1958). Artikel 18, Wounded and sick III. Protection of hospitals.

4.2. Tab af beskyttelse

Ifølge Genève-konventionen (IV), Artikel 19, kan hospitaler miste deres beskyttelse, hvis de anvendes til handlinger skadelige for fjenden uden for deres humanitære funktioner.¹⁰¹

Udtrykket "handling skadelig for fjenden" er ikke defineret i folkeretten, men visse handlinger, såsom at bære eller bruge individuelle lette våben i selvforsvar eller forsvar af sårede og syge; bevæbnet vagt af en medicinsk facilitet; eller tilstedeværelsen på en medicinsk facilitet af syge eller sårede krigstropper, der ikke længere deltager i fjendtlighederne, anses ikke for at være skadelige. Rationalet bag tabet af beskyttelse er klart: medicinske institutioner beskyttes på grund af deres funktion i at yde pleje, og når de bruges til militære formål, fjernes dette rationelle grundlag. Dette kan omfatte brugen af et hospital som base for angreb, observationspost til transmission af militær information, våbende-pot, center for liaison med kæmpende tropper eller tilflugtssted for kampdygtige tropper.¹⁰²

Hvis det vurderes, at på objektet på denne baggrund af dets anvendelse udgør et militært mål, stiller folkeretten endvidere et krav om, at modstanderen skal give et varsel:¹⁰³

"Protection may, however, cease only after due warning has been given, naming, in all appropriate cases, a reasonable time limit, and after such warning has remained unheeded"

ICRC's kommentarer til denne del af Artikel 19 tydeliggør, at formålet med den særlige advarsel givet til hospitaler er at sikre den humane behandling hospitalets patienter, som naturligvis ikke kan holdes ansvarlige for eventuelle ulovlige handlinger.

Det er således fastsat, at beskyttelsen kun kan ophøre efter en behørig advarsel, hvor der i alle relevante tilfælde angives en rimelig tidsfrist, og efter at en sådan advarsel er blevet ignoreret. Tidsrummet for perioden angives ikke specifikt, men det understreges, at det skal være rimeligt. Dette beror på en konkret vurdering. Dog er dog værd at bemærke, at det skal være tilstrækkelig langt til at tillade de ulovlige handlinger at blive standet eller for hospitalets patienter at blive flyttet til et sikkert sted.¹⁰⁴

Kapitel 5: Overholder Israel krigens regler?

I dette kapitel vil jeg undersøge, hvorvidt Israel overholder reglerne gennemgået ovenfor. Vurderingen af lovligheden af en given militær handling beror på en konkret vurdering af den enkelte handling. Humanitær folkeret forbyder ikke alle militære handlinger, men søger at minimere menneskelig lidelse, samtidig med at den tillader militær effektivitet. Disse hensyn skal inddrages i vurderingen af lovligheden af en given militær handling. Jeg vil her tage udgangspunkt i to konkrete angreb rettet mod al-Shifa hospitalet i Gaza, og vurdere dem individuelt i forhold til de eksisterende regler.

1. Angrebet den 15. november 2023

Den 15. november 2023 trængte israelske tropper, herunder tanks, ind i området omkring al-Shifa hospitalet i Gaza by og overtog angiveligt kontrol over flere sektioner, gennemsøgte dem og afhørte personer.¹⁰⁵ Nyhedsmediet Al Jazeera rapporterede den 16. november, at IDF dage forinden havde

¹⁰¹ Genève-konventionen (IV), Artikel 19(1)

¹⁰² ICRC-kommentar (1958). Artikel 19, Wounded and sick IV. Discontinuance of protection of hospitals.

¹⁰³ Genève-konventionen (IV), Artikel 19(1)

¹⁰⁴ ICRC-kommentar (1958). Artikel 19, Wounded and sick IV. Discontinuance of protection of hospitals.

¹⁰⁵ OCHA: Hostilities in the Gaza Strip and Israel | Flash Update #40.

omringet og bombarderet hospitalet.¹⁰⁶ Ifølge rapporter fra FN's Kontor for Koordinering af Humanitære Anliggender (OCHA) bekræftes Al Jazeera's rapportering.¹⁰⁷

*"All but one of the hospitals in Gaza city and northern Gaza (hereafter: the north) are reportedly out of service, as of 13 November, due to the lack of power, medical consumables, oxygen, food and water, compounded by bombardments and fighting in their vicinities."*¹⁰⁸

Siden den 7. oktober har Gazastriben gentagne gange oplevet afbrydelser af telekommunikationen. På grund af brændstofmangel til generatorerne hos telekommunikationsudbydere var al-Shifa hospitalet afskåret fra kommunikation under angrebet. På grund af afbrydelsen af kommunikationen i området er konsekvenserne af militæroperationen uklare.¹⁰⁹

Mellem den 12. og 13. november 2023 var der omkring 600-650 patienter, 200-500 personale og 1500 internt fordrevne personer på hospitalet. Blandt patienterne var 36 af dem babyer i kuvøser og dialysepatienter. Ifølge rapporter fra OCHA var der sammenstød og bombardementer omkring hospitalet. Snigskytter angreb mennesker på og nær hospitalet, inklusive personale og patienter. Flere af hospitalets afdelinger, herunder intensivafdelingen og fødeafdelingen, blev beskadiget under angrebene.¹¹⁰

De israelske myndigheder opfordrede til evakuering af hospitaler i det nordlige Gaza. Den 13. november 2023 offentliggjorde IDF en advarsel på deres hjemmeside, hvori de krævede, at Hamas ophørte deres aktiviteter på al-Shifa hospitalet inden for 12 timer.¹¹¹ Ifølge en artikel rapporteret af CNN udtalte en læge ansat på al-Shifa, at der blev givet en advarsel på 30 minutter før angrebet blev iværksat.¹¹² Verdenssundhedsorganisationen (WHO) advarede om, at dette ville være en "dødsdom", da det samlede sundhedssystem var ved at bryde sammen, og hospitalerne i det sydlige Gaza ikke havde kapacitet til at modtage flere patienter. Ifølge OCHA indikerer rapporter fra al-Shifa hospitalet, at 40 patienter, herunder fire for tidligt fødte babyer, er døde siden den 11. november som følge af strøm-afbrydelser og de kritiske forhold på hospitalet.^{113 114}

IDF's begrundelse for angrebet

IDF har igennem flere år hævdet, at Hamas har udnyttet al-Shifa, Gazas største hospital, som et skjulested for det, de betegner som "terror infrastruktur" under jorden.¹¹⁵ I en artikel af CNN, d. 20. november 2023, fremgår det, at Rear Admiral Daniel Hagari, talsmand for IDF, beskylder Hamas for at have et kommandocenter eller hovedkvarter under jorden i komplekset under hospitalet, en påstand, som andre højtstående israelske embedsmænd også har fastholdt.¹¹⁶

¹⁰⁶ Al Jazeera: Israel raids Gaza's al-Shifa Hospital for second day.

¹⁰⁷ OCHA: Hostilities in the Gaza Strip and Israel | Flash Update #38.

¹⁰⁸ OCHA: Hostilities in the Gaza Strip and Israel | Flash Update #39.

¹⁰⁹ OCHA: Hostilities in the Gaza Strip and Israel | Flash Update #40.

¹¹⁰ OCHA: Hostilities in the Gaza Strip and Israel | Flash Update #38.

¹¹¹ Israel Defense Force: IDF Demands Military Activities Within Shifa Hospital Cease Immediately

¹¹² Kareem Khadder, CNN: Hamas claims Gaza's largest hospital is now under the control of Israeli forces

¹¹³ OCHA: Hostilities in the Gaza Strip and Israel | Flash Update #38.

¹¹⁴ OCHA: Hostilities in the Gaza Strip and Israel | Flash Update #42.

¹¹⁵ Israel Defense Force: Hamas Operations in Hospitals.

¹¹⁶ Sophie Tanno, Hamdi Alkhshali and Oren Liebermann, CNN: What we know about what Israel says it has found at Al-Shifa

I en pressemeddelelse i oktober 2023 fremlagde Hagari påstande om, at Hamas styrede raketangreb og udførte operationer fra bunkere under hospitalsbygningen, som han sagde var forbundet med et netværk af tunneler, som Hamas havde gravet under Gaza by. IDF offentliggjorde yderligere en "intelligensbaseret" illustreret video, der viste, hvordan det påståede Hamas-hovedkvarter under al-Shifa angiveligt skulle se ud. Videoen viser en 3D-gengivelse af hospitalet, der bevæger sig for at vise et animeret netværk af påståede tunneler og operationsrum. Det fremgår yderligere af artiklen, at det ikke har været muligt for nyhedsmediet CNN uafhængigt at verificere Israels påstande om, at Hamas opererer et "kommando- og kontrolcenter" fra hospitalet.¹¹⁷

1.1. Dokumentation

På grund af fortsættelsen af krigen har det endnu ikke været muligt at udføre grundig og uvildig undersøgelse af de tilgængelige oplysninger. Dog har et par nyhedsmedier haft begrænset adgang og har haft mulighed for at undersøge et begrænset omfang af de faktuelle omstændigheder. I november 2023, efter IDF's første angreb mod al-Shifa, blev blandt andre CNN givet adgang til Gaza by for at se et nyopdaget tunnelnetværk, der blev fundet på al-Shifa Hospitalets område.¹¹⁸

1.1.1. Fund af våben

IDF har offentliggjort flere videoer, hvor de viser de våben, de hævder at have fundet på al-Shifa. I en af disse videoer præsenterer IDF-talsmanden, Jonathan Conricus, våben og ammunition, som angiveligt tilhører Hamas. Disse omfatter blandt andet knive, rifler, skudsikre veste, magasiner og uniformer.¹¹⁹ En anden video viser ifølge IDF en hvid pickup lastbil, som angiveligt blev brugt under Hamas' angreb mod Israel den 7. oktober 2023, og som blev fundet på hospitalets område sammen med en betydelig mængde våben.¹²⁰

Ifølge CNN rejser de offentliggjorte videoer fra IDF bekymringer. Den video, der blev frigivet den 15. november af IDF, viser færre våben på al-Shifa hospitalet end senere optagelser, der blev filmet af internationale nyhedsbesætninger som BBC. Dette kan antyde, at våbnene muligvis blev flyttet eller placeret der, før nyhedsbesætningerne ankom. IDF forklarede til CNN, at forskellen mellem deres egen video og BBC-optagelsen skyldtes "opdagelsen af flere våben og terroraktiviteter i løbet af dagen."¹²¹

The Washington Post kunne ligeledes ikke uafhængigt verificere, hvem våbnene tilhørte, eller hvordan de kom ind på sygehusafdelingen.¹²²

¹¹⁷ Ibid.

¹¹⁸ Sophie Tanno, Hamdi Alkhshali and Oren Liebermann, CNN: What we know about what Israel says it has found at Al-Shifa.

¹¹⁹ Israel Defense Force via X. (<https://x.com/IDF/status/1724934932718293286>)

¹²⁰ Israel Defense Force via X. (<https://x.com/IDF/status/1725251441332531560>)

¹²¹ Katie Polglase and Gianluca Mezzofiore, CNN analysis: Video suggests IDF might have rearranged weaponry at Al-Shifa prior to news crew visits.

¹²² Louisa Loveluck, Evan Hill, Jonathan Baran, Jarrett Ley and Ellen Nakashima, The Washington Post: The case of al-Shifa: Investigating the assault on Gaza's largest hospital.

1.1.2. *Tunneler*

IDF har også delt deres opdagelse af tunneler på platformen X. Ifølge IDF hævdes disse tunneler at være under kontrol af Hamas og spille en central rolle i et større netværk, der strækker sig under al-Shifa hospitalet.¹²³

I deres artikel beskriver CNN tunnelens struktur som solid, med synlige spor af en stige, der hang over indgangen, og en stang, der synes at fungere som nav for en spiraltrappe, der løb gennem midten af skakten. Ifølge CNN repræsenterer disse videoer muligvis den mest overbevisende evidens hidtil fra IDF angående et muligt netværk af tunneler under hospitalet. Dog fastslår det ikke med sikkerhed tilstedeværelsen af et kommandocenter under al-Shifa.¹²⁴

Den 21. december 2023 udgav The Washington Post en analyse af videomaterialet fra IDF. De kortlagde tunnelruten ved at geolokalisere udgravningssiderne i al-Shifa og sammenholdt det med IDF's kort fra oktober. Resultatet viste ingen forbindelse mellem de nævnte bygninger og tunnelnetværket, og der blev ikke fundet konkret dokumentation for, at tunnelerne kunne tilgås inde fra hospitalsafdelingerne, som IDF hævdede.¹²⁵

1.1.3. *Hamas-militante*

IDF har også offentliggjort flere videoer, der angiveligt viser tilstedeværelsen af Hamas på al-Shifa hospitalet. I en af videoerne kan man se to tilsyneladende sårede personer blive ført ind på hospitalet af en gruppe væbnede mænd. IDF beskriver, at videoklippen viser et nepalesisk gidsel og et thailandsk gidsel, og at de væbnede mænd er Hamas-kæmpere der bliver ført gennem hospitalet den 7. oktober. Ifølge IDF er dette et bevis for, at hospitalet bliver anvendt som "terrorinfrastruktur".¹²⁶

Det er ikke klart, om gidslerne blev taget til hospitalet af medicinske årsager eller af andre formål.¹²⁷

1.2. Er angrebet udført i overensstemmelse med international lov?

1.2.1. *Er al-Shifa et lovligt militært mål?*

Hospitaler anses normalt ikke for at være militære mål, da de primært er dedikerede til civile formål. Analysen vil derfor undersøge, om hospitalets karakter er ændret på en måde, der påvirker dets status som militært mål. Undersøgelsen vil tage udgangspunkt i hospitalets formål og dets faktiske anvendelse, som de to centrale kriterier herfor. Dette er nødvendigt for at afgrænse og præcisere undersøgelsens fokus og omfang.

'Formål' (Purpose)

For at vurdere om et hospital kan betragtes som et legitimt militært mål, skal det undersøges, om hospitalets formål forventes at ændre sig. Udgangspunktet er, at et hospital er et civilt objekt dedikeret til behandling af syge og sårede. Det kræver således, at der foreligger oplysninger som giver anledning til at vurdere, at hospitalet på sigt vil ændre formål. Det kan ikke udledes, af de tilgængelige

¹²³ Israel Defense Force via X. (<https://x.com/IDF/status/1727409278636478519>)

¹²⁴ Sophie Tanno, Hamdi Alkhshali and Oren Liebermann, CNN: What we know about what Israel says it has found at Al-Shifa.

¹²⁵ Louisa Loveluck, Evan Hill, Jonathan Baran, Jarrett Ley and Ellen Nakashima, The Washington Post: The case of al-Shifa: Investigating the assault on Gaza's largest hospital.

¹²⁶ Israel Defense Force via X. (<https://x.com/IDF/status/1726319791865016493>)

¹²⁷ Louisa Loveluck, Evan Hill, Jonathan Baran, Jarrett Ley and Ellen Nakashima, The Washington Post: The case of al-Shifa: Investigating the assault on Gaza's largest hospital.

oplysninger at angrebet beroede på fremtidig brug, men snarere den aktuelle anvendelse. Det skal derfor vurderes, om hospitalet aktuelt anvendes til militære formål.

'Anvendelse' (Use)

Ved vurdering af om al-Shifa hospitalets anvendelse gør det til et lovligt militær mål, skal dets nuværende funktion vurderes uafhængigt af den tilsigtede anvendelse. Dette kræver pålidelige oplysninger fra flere kilder for at skabe et oplyst vurderingsgrundlag.

Af de tilgængelige oplysninger fremgår det, at der angiveligt har været et konkret tilfælde, hvor militante Hamas-medlemmer har været til stede på al-Shifa hospitalet. Desuden har IDF fundet et betydeligt antal våben, som de hævder tilhører Hamas. Det har dog ikke været muligt at bekræfte disse påstande uafhængigt. IDF har yderligere hævdet at have efterretningsoplysninger, der indikerer, at hospitalet blev brugt til at skjule militære styrker og som base for militære operationer gennem tunnelsystemet, disse påstande er ligeledes ikke blevet bekræftet uafhængigt.

Det kan ikke entydigt fastslås, om hospitalet blev anvendt til militære operationer før eller under angrebet den 15. november. Offentliggjorte videooptagelser fra IDF samt beretninger om efterretninger antyder dog, at hospitalet kan have været anvendt til både civile og militære formål, hvilket ville gøre det til et lovligt militær mål i overensstemmelse med TP/I, Artikel 52 (2). I så fald betyder dette, at hospitalet som helhed kan betragtes som et lovligt militær mål, i overensstemmelse med folkeretten.

Yderligere overvejelser

For at et angreb kan anses for lovligt, skal oplysningerne om hospitalets militære anvendelse være tilstrækkelige og pålidelige. Ifølge tvivlsprincippet i TP/I, Artikel 52(3), skal enhver tvivl om, hvorvidt et objekt bruges til militære formål, fortolkes til fordel for beskyttelse. Kollaterale skader refererer til de utilsigtede skader eller tab, der kan opstå blandt beskyttede personer eller objekter som følge af angreb rettet mod et militært mål. Folkeretten kræver, at skader på et 'dual-use' objekt i sig selv ikke betragtes som kollaterale, forudsat at det ikke er muligt at opdele objektet i flere adskilte enheder. Det indebærer, at den civile del af objektet ikke skal inddrages i vurderingen af proportionalitetsprincippet.

Det fremgår af bilag 2, at al-Shifa hospitalet er opdelt i flere separate enheder, hvilket indikerer, at det burde have været muligt at rette angrebet mod et specifikt mål. De tilgængelige oplysninger afslører dog ikke klart, hvor den militære aktivitet konkret udspringer fra. Det er derfor ikke muligt at konkludere, at IDF burde have målrettet deres angreb mod et specifikt område inden for hospitalet.

IDF er imidlertid fortsat forpligtet til at træffe alle foranstaltninger for minimere skader på civile, herunder at udsende advarsler og give mulighed for evakuering før angrebet. Proportionalitetsprincippet kræver endvidere, at den militære fordel ved angrebet vejes op mod de forventede civile tab og skader, således at angrebet ikke er uforholdsmæssigt i forhold til den forventede militære fordel. På grund af strømafbrydelser var Gaza imidlertid uden adgang til internettet, hvilket ville gøre en advarsel herigennem ineffektiv. Det kan derfor antages, at den advarsel, der blev udsendt den 13. november 2023, ikke opfyldte kravene til en effektiv advarsel, der reelt giver mulighed for evakuering. Oplysninger om, at hospitalets personale først blev informeret 30 minutter før angrebet blev iværksat, synes ligeledes ikke at opfylde kravene.

Sammenfattende

Oplysningerne fra FN indikerer, at der før angrebet opholdt sig flere hundrede patienter, sundheds-personale og op mod flere tusinde internt fordrevne personer på hospitalet. Som følge af angrebet og de skader, hospitalet blev påført, døde flere patienter, herunder nyfødte babyer. Disse omstændigheder fremhæver de alvorlige humanitære konsekvenser.

Det kan konkluderes, at hospitalet, baseret på de tilgængelige oplysninger, muligvis har haft karakter af 'dual-use' og af denne årsag har været et lovligt militær mål. Det er imidlertid ikke muligt at vurdere oplysningernes pålidelighed eller grundlaget for IDF's efterretninger ud fra de tilgængelige informationer. De efterfølgende oplysninger om hospitalets anvendelse og tunnelernes betydning rejser spørgsmål om efterretningernes fuldstændighed og validitet.

Hvis angrebet kan betragtes som lovligt, fordi al-Shifa hospitalet havde karakter af et 'dual-use' objekt, skal der tages hensyn til mulige kollaterale skader inden angrebet udføres. Dette indebærer, at der skal gives passende advarsler og angrebet skal rettes angrebet mod den specifikke militære trussel, for at minimere skade på civile. Dette krav synes ikke opfyldt, hvilket udgør en overtrædelse af reglerne og er i strid med folkeretten.

En uvildig og grundig undersøgelse er nødvendig for at fastslå lovligheden endeligt.

1.2.2. Opfylder al-Shifa betingelserne for særligt beskyttelse efter Genève-konventionen (IV), Artikel 18?

Al-Shifa er som et af de største hospitaler i Gazastriben omfattet af den særlige beskyttelse i henhold til international humanitær lov, herunder Genève-konventionen (IV), Artikel 18. Hospitalet var operationelt under angrebet og ydede behandling til mange patienter samt husede internt fordrevne, hvilket opfylder kravene for beskyttelse.

Det kan derfor konkluderes, at al-Shifa under angrebet umiddelbart var underlagt den særlige beskyttelse i Genève-konventionen (IV), Artikel 18. Som følge af udtalelserne fra flere højtstående israelske embedsmænd der beskylder Hamas for at bruge hospitalet som militærpost skal det dernæst undersøges, om hospitalet har mistet sin beskyttelse efter reglerne i Genève-konventionen (IV), Artikel 19.

Har al-Shifa mistet sin beskyttelse?

Ifølge Genève-konventionen (IV), Artikel 19, kan hospitaler miste deres beskyttelse, hvis de anvendes til handlinger skadelige for fjenden uden for deres humanitære funktioner. Som beskrevet, er "handling skadelig for fjenden" ikke klart defineret i folkeretten.

IDF fremlagde videodokumentation, der angiveligt viser Hamas-soldater med våben på al-Shifa den 7. oktober 2023. Videoen viser dog kun to sårede personer, der sandsynligvis afventer behandling, hvilket fremstår som utilstrækkelig dokumentation til at fratage hospitalet sin beskyttelse. Tilstedeværelsen af lette våben eller Hamas-medlemmer alene er ligeledes ikke nok til at fratage hospitalet denne beskyttelse.

For at al-Shifa kan miste sin beskyttelse, skal det anvendes til militære formål, såsom base for angreb, observationspost, våbendepot, center for liaison med tropper, eller tilflugtssted for kampdygtige tropper. IDF hævder, at tunneller under hospitalet kontrolleres af Hamas og udgør en del af et større netværk, dette er ikke blevet verificeret af uafhængige kilder. CNN og The Washington Post fandt ingen beviser, der understøtter en forbindelse mellem tunnelerne og hospitalets afdelinger, og en

anonym israelsk oberst oplyste senere til The Washington Post, at tunnelsystemet muligvis ikke var så vigtigt som først antaget.¹²⁸ Dette kan indikere, at IDF ikke har foretaget tilstrækkelig informationsindsamling.

Hvis det vurderes, at objektet udgør et militært mål, kræver folkeretten, at modparten skal give en advarsel. Dette krav gælder særligt for institutioner, der nyder særlig beskyttelse. Det er derfor afgørende, at sådanne sikkerhedsforanstaltninger overholdes. Som beskrevet ovenfor, kan det konkluderes, at IDF umiddelbart opfyldte denne betingelse ved den 13. november 2024 at give op til 12 timer til evakuering og for Hamas til at overgive sig. Det bemærkes dog, at befolkningen i Gaza ikke havde adgang til internettet, hvorfor en sådan advarsel må anses for illusorisk. Beretninger fra personalet på al-Shifa om en advarsel 30 minutter før angrebet synes ikke været tilstrækkelig på grund af antallet af syge og sårede.

1.2.3. Delkonklusion

Baseret på de tilgængelige oplysninger opfylder al-Shifa Hospital betingelserne for beskyttelse under international humanitær lov, og der er ikke tilstrækkeligt grundlag for at konkludere, at hospitalet har mistet denne beskyttelse. Derfor synes angrebet mod al-Shifa den 15. november 2023 ikke at være i overensstemmelse med de betingelser, der kræves for at fratage et hospital sin beskyttede status under international lov.

Det bør bemærkes, at selv hvis hospitalet havde mistet sin særlige beskyttelse, kræver internationale regler stadig, at angrebet skal udføres i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet og søge at beskytte civile, der opholder sig inden for området. På baggrund af den usikkerhed, der præger de tilgængelige oplysninger, er det nødvendigt at udvise forsigtighed under udførelsen af et angreb. Det kan konkluderes, at IDF ikke har levet op til proportionalitetsprincippet, da der ikke er blevet givet tilstrækkelig advarsel. Dette indebærer også at afstå fra angreb, hvis der er risiko for betydelige humanitære konsekvenser. Det kan konkluderes, at IDF var klar over risikoen for de personer, der befandt sig på området, og at en eventuel evakuering ville udgøre en betydelig risiko for patienterne. Det understreges, at en objektiv og grundig undersøgelse er afgørende for endeligt at fastslå lovligheden af handlingerne.

2. Angrebet den 18. marts 2024

Den 18. marts 2024 iværksatte IDF endnu en militæroperation i området omkring al-Shifa hospitalet, hvilket resulterede i en belejring af hospitalet, der varede i 14 dage (fra den 18. marts til 1. april 2024). Ifølge Daniel Hagari, talsmand for IDF, blev der under operationen dræbt 200 personer, som IDF betegnede som "terrorister", og over 900 personer blev anholdt, heraf omkring 500 med angivelig tilknytning til Hamas og Islamisk Jihad.¹²⁹ IDF's specialstyrker beskrev til 'The Washington Post' nærkampe med Hamas-medlemmer, der havde barrikaderet sig på tomme hospitalsafdelinger, inklusive elevatorskakte og operationsstuer. Det har ikke været muligt at verificere disse påstande. Det israelske militær rapporterede, at de uddelte løbesedler med instruktioner til internt fordrevne personer på og i nærheden af faciliteten samt beboere i Al Rimal-kvarteret om at evakuere øjeblikkeligt til Al Mawasi-området i det sydlige Gaza.¹³⁰

¹²⁸ William Booth og Lorenzo Tugnoli, The Washington Post: Inside the ruins of Gaza's al-Shifa Hospital.

¹²⁹ Inaam Nabil, DR: Gazas største hospital i ruiner efter israelsk belejring: 'Al Shifa-komplekset er væk for altid'

¹³⁰ William Booth og Lorenzo Tugnoli, The Washington Post: Inside the ruins of Gaza's al-Shifa Hospital.

Ifølge oplysninger fra 'The Washington Post' var al-Shifa-hospitalet stadig delvist funktionsdygtigt inden angrebet. IDF rapporterede, at der under angrebets begyndelse befandt sig 6.000 mennesker på området - patienter, sundhedspersonale og fordrevne familier.¹³¹

En mission ledet af WHO og flere FN-agenturer fik adgang til al-Shifa Hospital i det nordlige Gaza d. 5. april 2024 for at udføre en foreløbig vurdering af omfanget af ødelæggelserne og for at identificere behovene, der ville vejlede fremtidige genopretnings indsatser. Rapporten beskriver omfattende skader på hospitalet, herunder ødelagte bygninger, udstyr og forsyninger samt den alvorlig mangel på sundhedspleje, der efterlader Gazas befolkning uden adgang til nødvendig behandling. Desuden rapporteres det om forværrede forhold under belejringen, herunder patienters død på grund af manglende adgang til pleje og forsinkelser i nødhjælps leverancer.¹³²

*"According to the acting Hospital Director, patients were held in abysmal conditions during the siege. They endured severe lack of food, water, health care, hygiene and sanitation, and were forced to relocate between buildings at gun point. At least 20 patients have reportedly died due to the lack of access to care and limited movement authorized for health personnel."*¹³³

WHO's generaldirektør, Tedros Adhanom Ghebreyesus, oplyste på mediet X, at 50 sundhedsarbejdere og over 140 patienter har været tilbageholdt i en hospitalsbygning siden den anden dag af belejringen, med ekstremt begrænset adgang til mad, vand og uden et fungerende toilet.¹³⁴

En repræsentant for Hamas, Basem Naim, har benægtet at militante medlemmer af Hamas brugte hospitalet som en base.¹³⁵

IDF's begrundelse for angrebet

Israels FN-ambassadør, Meirav Eilon Shahr, publicerede en meddelelse på det sociale medie X (tidligere Twitter), hvor hun delte et brev, som hun havde skrevet til WHO's generaldirektør, Tedros Adhanom Ghebreyesus. I brevet forklarede Shahr, at den militære aktion, der blev iværksat den 18. marts, var baseret på en konkret efterretning, som indikerede, at al-Shifa hospitalet igen blev anvendt af ledende medlemmer af Hamas.¹³⁶ Israellerne beskrev det som et samlingspunkt og kommandocenter for terrorister, der brugte lægerne og patienterne som menneskelige skjold.¹³⁷ På det sociale medie X har IDF offentliggjort opdagelsen af flere våben på visse afdelinger af hospitalet.¹³⁸

Yderligere oplyste en anonym israelsk oberst til mediet The Washington Post, at Hamas i de seneste måneder arbejdede over jorden, inde på kontorer og afdelinger på hospitalet.¹³⁹

IDF-talsmanden, Hagari, udtalte overfor The Washington Post, at resultatet af angrebet var en succes. Samtidig udtrykte Hagari beklagelse over, at israelske soldater var "nødsaget" til at ødelægge hospitalsbygningerne. IDF kunne ikke præcist angive antallet af dræbte militante til nyhedsmediet, men

¹³¹ Ibid.

¹³² WHO mission reports: Six months of war leave Al-Shifa hospital in ruins

¹³³ Ibid.

¹³⁴ Tedros Adhanom Ghebreyesus via X. (<https://twitter.com/DrTedros/status/1771276290315653372>)

¹³⁵ William Booth og Lorenzo Tugnoli, The Washington Post: Inside the ruins of Gaza's al-Shifa Hospital.

¹³⁶ Meirav Eilon Shahr via X. (<https://twitter.com/MeiravEShahr/status/1770370234651701490>)

¹³⁷ William Booth og Lorenzo Tugnoli, The Washington Post: Inside the ruins of Gaza's al-Shifa Hospital.

¹³⁸ Israel Defense Force via X. (<https://x.com/IDF/status/1772299627477279190>)

¹³⁹ William Booth og Lorenzo Tugnoli, The Washington Post: Inside the ruins of Gaza's al-Shifa Hospital.

Hagari skønnede, at omkring 40 personer blev dræbt på hospitalets område, mens yderligere 150 mistænkte militante blev dræbt i det omkringliggende område.¹⁴⁰

Ifølge en artikel fra CNN modtog de tilstedeværende personer omkring hospitalet ingen advarsel. Det rapporteres yderligere, at IDF oplyste på mediet X, at de var i gang med en militær operation på al-Shifa, men denne meddelelse blev givet efter angrebet var iværksat.¹⁴¹ Der har desuden ikke været muligt at finde konkrete oplysninger om, at IDF har offentliggjort en advarsel.

2.1. Dokumentation

IDF offentliggjorde videoer af deres fund på hospitalet på mediet X. I videoen viser oberstløjtnant Naor Bublil rundt på hospitalet og hævder, at nogle af hospitalsfløjene er omdannet til tilflugtssteder for civile, men at "terrorister" gemmer sig blandt dem. Dernæst viser videoen Bublil gå rundt i det, der beskrives som MRI-afdelingen, hvor flere områder af hospitalet yderligere er omdannet til at huse civile. Videoen fremviser også de våben, som IDF har fundet, herunder rifler, granater, morterer og kameraudstyr. Naor Bublil oplyser, at disse genstande er fundet på al-Shifas tag, i skjulesteder under jorden eller på badeværelser.¹⁴²

The Washington Post blev fremvist billeder under deres besøg på hospitalet kort efter, at IDF havde afsluttet deres operation. De beskrev billeder af kontanter, rifler, RPG granater, morterer og Hamas-dokumenter, som IDF påstod at have fundet.¹⁴³

I udtalelser vedrørende angrebet mod al-Shifa bekræftede Hamas til The Washington Post, at deres soldater var involveret i kampe med israelske styrker nær hospitalet. De bekræftede også, at medlemmer af deres militærfløj havde affyret mortergranater mod israelske styrker nær al-Shifa.¹⁴⁴

Ifølge en artikel fra CNN den 9. april 2024 oplyste Gaza Civil Defense-talsmand Mahmoud Basal, at mindst 381 lig er blevet fundet i nærheden af komplekset siden de israelske styrker trak sig tilbage den 1. april. Han tilføjede, at dette tal ikke inkluderer personer, der er begravet på hospitalets grund.¹⁴⁵ Dette fremgår ligeledes af en rapport fra FN.¹⁴⁶

2.2. Er angrebet udført i overensstemmelse med international lov?

2.2.1. Er al-Shifa et lovligt militært mål?

Analysen fokuserer ligeledes på kriterierne: formål og anvendelse.

'Formål' (Purpose)

Udgangspunktet er, som tidligere præciseret, at et hospital er et civilt objekt dedikeret til behandling af syge og sårede. For at et hospital skal kunne betragtes som et lovligt militær mål, skal der foreligge

¹⁴⁰ William Booth og Lorenzo Tugnoli, The Washington Post: Inside the ruins of Gaza's al-Shifa Hospital.

¹⁴¹ Kareem Khadder, Celine Alkhaldi og Ibrahim Dahman, CNN: Israeli military launches new raid at Gaza's largest hospital, once the epicenter of the fighting.

¹⁴² Israel Defense Force via X. (<https://x.com/IDF/status/1772299627477279190>)

¹⁴³ William Booth og Lorenzo Tugnoli, The Washington Post: Inside the ruins of Gaza's al-Shifa Hospital.

¹⁴⁴ Raja Abdulrahim and Ameera Harouda, The New York Times: Witnesses Describe Fear and Deprivation at Besieged Hospital in Gaza.

¹⁴⁵ Kareem Khadder and Sana Noor Haq, CNN: 'Tell us where our children are?' First bodies exhumed from mass graves at Al-Shifa Hospital after Israeli siege.

¹⁴⁶ OCHA: Hostilities in the Gaza Strip and Israel | Flash Update #149.

pålidelige oplysninger, der indikerer, at hospitalet på sigt vil ændre formål. Det skal ligeledes undersøges, om hospitalets formål i relation til angrebet den 18. marts 2024 kunne forventes at ændre sig.

IDF's beretninger om, at hospitalet blev anvendt af Hamas-medlemmer, er baseret på efterretninger, som kan være ufuldstændige, som pointeret af Yoram Dinstein.¹⁴⁷ Det kan konkluderes, at al-Shifa før angrebet ydede behandling og ly til mange mennesker. På baggrund af de tilgængelige oplysninger kan det ikke med sikkerhed fastslås, at hospitalets formål var eller forventedes at ændre sig til militære formål inden angrebet. Det skal derfor vurderes, om den aktuelle anvendelse af hospitalet den 18. marts 2024 gjorde det til et lovligt militære mål.

'Anvendelse' (Use)

Ved vurdering af om al-Shifa hospitalets anvendelse gør det til et lovligt militær mål, skal dets nuværende funktion vurderes uafhængigt af den tilsigtede anvendelse. Dette kræver pålidelige oplysninger fra flere kilder for at skabe et oplyst vurderingsgrundlag.

IDF hævdede ligeledes, at angrebet den 18. marts var baseret på oplysninger om, at hospitalet blev anvendt til militære formål af Hamas. Tilgængelige oplysninger fra IDF inkluderer rapporter om fund af våben på hospitalets område og beretninger fra Hamas-medlemmer, der bekræfter skudkampe mod IDF. Denne anvendelse af objektet, som både medicinsk institution og potentiel militærbase, skaber tvetydighed vedrørende al-Shifa hospitalets status som civilt objekt eller militært mål. Ifølge The Washington Post har Hamas selv bekræftet, at der har været kampe omkring hospitalet. Hvis disse oplysninger er korrekte, kan hospitalet anses for at have ændret karakter på grund af dets anvendelse, og det kan derfor betragtes som et lovligt militært mål i overensstemmelse med betingelserne i TP/I, Artikel 52(2).

Det kan ikke bekræftes med sikkerhed, om hospitalet blev anvendt til militære aktiviteter før angrebet den 18. marts 2024. Dog antyder beretninger fra både Hamas og IDF, at der har været kampe omkring hospitalet, hvilket indikerer, at hospitalet aktuelt anvendes til civile og militære formål. Dette betyder, at hospitalet opfylder definitionen af et 'dual-use'-objekt og dermed udgør et lovligt militær mål i overensstemmelse med betingelserne i TP/I, Artikel 52 (2). Ifølge folkeretten udgør hospitalet som helhed et lovligt militær mål.

Yderligere overvejelser

For at angrebet den 18. marts 2024 kan anses for lovligt, kræves tilstrækkelige og pålidelige oplysninger om hospitalets militære anvendelse. Ifølge tvivlsprincippet i TP/I, Artikel 52(3), skal enhver tvivl om, hvorvidt et objekt bruges til militære formål, fortolkes til fordel for beskyttelse. Som anført ovenfor refererer kollaterale skader til de utilsigtede skader eller tab, der kan opstå blandt beskyttede personer eller objekter som følge af angreb rettet mod et militære mål. Det bemærkedes endnu en gang, at folkeretten kræver, at skader på et 'dual-use' objekt i sig selv ikke betragtes som kollaterale, forudsat at det ikke er muligt at opdele objektet i flere adskilte enheder.

Som tidligere beskrevet kan det udledes af bilag 2, at al-Shifa hospitalet er opdelt i flere separate enheder, hvorfor det burde have været muligt at rette angrebet mod et specifikt mål. Videooptagelser udgivet af IDF på mediet X antyder, at aktiviteten konkret har været omkring området for gravide/fødeafdelingen, men kan ikke konkluderes, at dette var det eneste sted for militære aktiviteter, da der kan have været andre områder på hospitalet med lignende aktivitet. Derfor er det ikke muligt at fastslå,

¹⁴⁷ Yoram Dinstein: *The Conduct of Hostilities under the Law of International Armed Conflict* (2022), note 374, s. 133

at IDF burde have rettet deres angreb mod et specifikt område inden for hospitalet. Dog bemærkedes det, at hospitalet under angrebet blev totalt ødelagt hvilket kan indikere, at en sådan adskillelse af de forskellige enheder af hospitalet ikke har været forsøgt.

IDF dog fortsat forpligtet til at tage alle mulige forholdsregler for at minimere skade på civile, herunder at give advarsler og muligheder for evakuering før angrebet. Proportionalitetsprincippet kræver endvidere, at den militære fordel ved angrebet vejes op mod de forventede civile tab og skader, således at angrebet ikke er uforholdsmæssigt i forhold til den forventede militære fordel. Ud fra de konkrete oplysninger har det kun været muligt at finde få informationer om, hvorvidt IDF har givet en advarsel inden angrebet den 18. marts blev iværksat. Da sådanne oplysninger ikke har kunnet findes, indikerer det, at en sådan advarsel muligvis slet ikke er blevet givet.

Det har ikke været muligt at bekræfte tilstedeværelsen af Hamas-medlemmer på hospitalet eller omfanget af deres operationer fra et eventuelt kommandocenter derfra. Angrebet den 18. marts 2024 og den efterfølgende belejring har ført til adskillige civile dødsfald, herunder sundhedspersonale. Derudover blev adskillige patienter tilbageholdt på hospitalets område under kritisable forhold og blev ikke evakueret. Ifølge WHO's rapport er al-Shifa hospitalet fuldstændig ødelagt og er ude af stand til at fungere som hospital. Disse oplysninger indikerer, at angrebet har forårsaget tilfældige civile tab og skade. Det er ikke muligt endeligt at fastslå, at disse står i misforhold til den konkrete og direkte militære fordel, da disse oplysninger ikke har været tilgængelige. Dog antyder disse oplysninger, at angrebet har resulteret i betydelige tab af civile liv, hvorfor IDF burde have truffet yderligere sikkerhedsforanstaltninger forud for angrebet mod al-Shifa den 18. marts 2024.

Sammenfattende

Analysen af, om al-Shifa hospitalet var et lovligt militært mål, viser kompleksitet og tvetydighed omkring hospitalets status. Der er ikke tilstrækkelig dokumentation for, at hospitalets formål inden angrebet den 18. marts 2024 var ændret til militære formål. Dog indikere rapporter om skudkampe og fund af våben på hospitalets område, at hospitalets har været anvendt som både en medicinsk institution, der har karakter af et civilt objekt, og en potentiel militærbase, der kan udgøre et lovligt militært mål i overensstemmelse med TP/I, Artikel 52(2).

Angrebet synes at krænke proportionalitetsprincippet, da det har resulteret i betydelige civile tab og ødelæggelse af hospitalet uden hensyntagen til dets opdelingen i flere enheder, hvilket ville have bidraget til at beskytte civilbefolkningen. Derudover har det ikke været muligt at finde konkret dokumentation for, at IDF har givet en advarsel inden angrebet, hvilket indikerer, at en sådan advarsel muligvis slet ikke er blevet givet. Det kan derfor konkluderes, at tiltagene til at sikre civile liv og bevare hospitalets funktion ikke synes at have været tilstrækkelige. Baseret på de tilgængelige oplysninger kan det konkluderes, at angrebet mod al-Shifa hospitalet ikke har overholdt proportionalitetsprincippet og derfor kan have været i strid med international humanitær lov.

2.2.2. Opfylder al-Shifa betingelserne for særligt beskyttelse efter Genève-konventionen (IV), Artikel 18?

Som tidligere konstateret opfylder al-Shifa hospitalet den første betingelse i Artikel 18. Hospitalet var før angrebet rapporteret at være delvist operationelt. Ifølge udtalelser fra IDF opholdt flere tusinde personer sig på og nær hospitalet inden angrebet den 18. marts 2024. Selvom hospitalet kun var delvist operationelt under det andet angreb, modtog flere syge og sårede behandling, hvilket opfylder kravene for særlig beskyttelse. Som følge af udtalelserne fra flere embedsmænd fra Israel om brugen

af hospitalet som militærposter og kampe i området skal det dernæst undersøges, om hospitalet har mistet sin beskyttelse efter reglerne i Genève-konventionen (IV), Artikel 19.

Har al-Shifa mistet sin beskyttelse?

Ifølge Genève-konventionen (IV), Artikel 19, kan hospitaler miste deres beskyttelse, hvis de anvendes til handlinger skadelige for fjenden, der ligger uden for deres humanitære funktioner.

Som tidligere konkluderet, har al-Shifa under det konkrete angreb haft karakter af et 'dual-use' '-objekt, idet både IDF og Hamas har bekræftet skudkampe omkring hospitalsområdet. Dette indikerer, at hospitalet muligvis er blevet anvendt som base for angreb eller tilflugtssted for kampdygtige tropper. Hvis disse oplysninger er korrekte, har al-Shifa under angrebet mistet sin beskyttelse.

Inden et angreb iværksættes, skal der tages særligt hensyn til civile, og IDF er forpligtet til at advare inden angrebet. Denne advarsel skal leve op til betingelserne anført i Artikel 19.

Det har ikke været muligt at finde dokumentation for, at IDF har givet tilstrækkelig advarsel forud for angrebet mod al-Shifa hospitalet, hvorfor dette indikerer, at en sådan advarsel ikke er blevet givet. Dette er et klart brud på international humanitær lov.

2.2.3. Delkonklusion

Analysen af angrebet på al-Shifa-hospitalet den 18. marts 2024 viser en række komplekse og tvetydige juridiske og faktuelle forhold. For at vurdere, om al-Shifa var et lovligt militært mål, har vi undersøgt både formål og brug af hospitalet.

IDF's efterretninger kan være ufuldstændige, og der er ikke entydige oplysninger der indikerer, at hospitalets formål var at ændre sig til militære formål inden angrebet. Ud fra de tilgængelige oplysninger har det ikke været muligt at konkludere, hvorvidt formålet med hospitalet synes at have ændret karakter til militære formål før angrebet.

Brugen af hospitalet viser en mulig dualitet. Rapporter om skudkampe og fund af våben på hospitalets område indikerer, at hospitalet muligvis fungerede både som medicinsk institution og som potentiel militærbase. Denne dualitet skaber kompleksitet omkring al-Shifa-hospitalets status som et 'dual-use' '-objekt.

Angrebet synes desuden at krænke proportionalitetsprincippet, idet det har forårsaget betydelige civile tab og ødelæggelse af hospitalet uden dokumentation for den konkrete og direkte militære fordel, der skulle opnås. De nødvendige tiltag for at sikre civile liv og bevare hospitalets funktion synes ikke at have været tilstrækkelige.

Ifølge Genève-konventionen (IV), Artikel 19, kan hospitaler miste deres beskyttelse, hvis de anvendes til handlinger skadelige for fjenden. For at al-Shifa kunne anses for at have mistet sin beskyttelse, skulle det have været anvendt til militære formål. Skudkampe omkring hospitalet og påstande om brug af hospitalet som base for militante indikerer, at det muligvis mistede sin beskyttelse som civil institution. Folkeretten kræver, at der forinden et angreb mod et hospital iværksættes, skal tages særligt hensyn til civile. IDF er således forpligtet til at advare inden angrebet, ellers kan hospitalet ikke anses for at have mistet sin beskyttelse.

Det er konkluderet ovenfor, at det ikke har været muligt at finde konkret dokumentation for at en sådan advarsel er givet. Dette indikerer som tidligere beskrevet, at en sådan advarsel ikke er blevet

givet. Hospitalet kan derfor i det konkrete tilfælde ikke anses for at have mistet sin beskyttelse, hvorfor et angreb mod objektet er et klart brud på international humanitær lov.

Kapitel 6: Konklusion

I dette speciale har jeg undersøgt Israels juridiske status og forpligtelser under den væbnede konflikt i Gaza i overensstemmelse med folkeretten, med særligt fokus på beskyttelsen af hospitaler og andre medicinske faciliteter. Analysen har taget udgangspunkt i den nuværende konflikt, der begyndte den 7. oktober 2023, hvor militante grupper, herunder Hamas, angreb Israel.

Gennem en retsdogmatisk tilgang har jeg analyseret de gældende retskilder, herunder internationale konventioner som Genève-konventionerne, international sædvaneret, og praksis fra internationale domstole.

Evalueringen af Israels handlinger under de to angreb har vist, at der er betydelige juridiske udfordringer og spørgsmål omkring efterlevelsen af folkeretten. Mens Israels Forsvarsstyrker (IDF) hævder at handle i overensstemmelse med militære nødvendighedsprincipper, har de dokumenterede angreb rejst alvorlige spørgsmål om proportionalitet og distinktion, som er centrale principper i international humanitær ret.

Samlet set viser analysen, at der er en kompleks og ofte problematisk samspil mellem militære operationer og humanitær beskyttelse i Gaza. Selv om Israel har legitime sikkerhedsmæssige bekymringer, er det afgørende, at disse forfølges inden for rammerne af folkeretten, især når det gælder beskyttelsen af civile og medicinske faciliteter.

Litteraturliste

Konventioner, erklæringer, traktater, mm.

Balfourdeklarationen	United Kingdom, 2. november 1917 Tilgået via: https://www.un.org/unispal/document/auto-insert-193242/
FN-pagten	FN, 26. juni 1945 Tilgået via: https://unric.org/da/fn-pagten/
Gaza-Jericho aftalen	FN, Gaza-Jericho aftalen af 4. maj 1994 Tilgået via: https://shorturl.at/Vf6uE
Géneve-konventionen (IV)	ICRC, Geneva Convention (IV) on Civilians, 1949 Tilgået via: https://ihl-databases.icrc.org/en/ihl-treaties/gciv-1949?activeTab=1949GCs-APs-and-commentaries
Haager Landskrigsreglementet	Hague International Peace Conference, Regulations concerning the Laws and Customs of War on Land, af 18. Oktober 1907.

	Tilgået via: https://ihl-databases.icrc.org/en/ihl-treaties/hague-conv-iv-1907
ICJ Statute	International Court of Justice, Statute, af 26. juni 1945 Tilgået via: https://www.icj-cij.org/statute
ICRC – International Sædvaneretsregler	Customary International Humanitarian Law Tilgået via: https://ihl-databases.icrc.org/en/customary-ihl/v1
Montevideokonventionen	International Conference of American States, Montevideo Convention on the Rights and Duties of States, af 26. December 1933 Tilgået via: https://www.jus.uio.no/english/services/library/treaties/01/1-02/rights-duties-states.html
Osloaftale (I)	Declaration of Principles on Interim Self-Government Arrangements (Oslo I), af 11. Oktober 1993 Tilgået via: http://www.acpr.org.il/publications/books/43-Zero-oslo-accord.pdf
Osloaftale (II)	The Israeli-Palestinian Agreement (OSLO II), af 28. september 1995 Tilgået via: http://www.acpr.org.il/publications/books/44-Zero-isr-pal-interim-agreement.pdf
Palæstinas Uafhængighedserklæring	Palestine National Council, Declaration of State of Palestine af 15. November 1988 Tilgået via: https://www.un.org/unispal/document/auto-insert-178680/
Tillægsprotokol I (1949)	ICRC, Protocol Additional to the Geneva Conventions of 12 August 1949, and relating to the Protection of Victims of International Armed Conflicts, af 8. Juni 1977 Tilgået via: https://ihl-databases.icrc.org/en/ihl-treaties/api-1977?activeTab=1949GCs-APs-and-commentaries
UN Partition Plan (forsidebillede)	UN Partition Plan (1947) and UN Armistice Lines (1949) Tilgået via: https://www.un.org/unispal/document/un-partition-plan-1947-and-un-armistice-lines-1949/
<i>ICRC kommentarer</i>	
Artikel 18, Wounded and sick III. Protection of hospitals	ICRC, Commentary of 1958. Geneva Convention (IV) relative to the Protection of Civilian Persons in Time of War, af 12 August 1949 Tilgået via: https://ihl-databases.icrc.org/en/ihl-treaties/api-1977?activeTab=1949GCs-APs-and-commentaries

Artikel 19, Wounded and sick
IV. Discontinuance of protection
of hospitals

ICRC, Commentary of 1958. Geneva Convention (IV) relative to the Protection of Civilian Persons in Time of War, af 12 August 1949

Tilgået via: <https://ihl-databases.icrc.org/en/ihl-treaties/gciv-1949/article-19/commentary/1958?activeTab=1949GCs-APs-and-commentaries>

FN Resolutioner:

Resolution 181 (II)

Palestine plan of partition with economic union – General Assembly resolution 181 (II) Future government of Palestine. A/RES/181, 29. november 1947. Tilgået via <https://www.un.org/unispal/document/auto-insert-185393/>

Resolution 273 (III)

Admission of Israel to membership in the United Nations – General Assembly resolution 273 (III), A/RES/273(III) af 11. maj 1949
Tilgået via <https://digitallibrary.un.org/record/210373?v=pdf>

Resolution 242

Security Council resolution 242 (1967) on a peaceful and accepted settlement of the Middle East situation, S/RES/242 af 22. november 1967
Tilgået via <https://digitallibrary.un.org/record/280417>

Retspraksis mv.:

Den Internationale Domstol,
Vejledende udtalelse “The
Wall”, 2004.

International Court of Justice Advisory Opinion, 2004, “Legal Consequences of the Construction of a Wall in the Occupied Palestinian Territory”.
Tilgået via <https://www.icj-cij.org/sites/default/files/case-related/131/131-20040709-ADV-01-00-EN.pdf>

Den Internationale Domstol, Ordre, South Africa v. Israel, 26. januar 2024

South Africa v. Israel, 26. januar 2024, International Court of Justice, “Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide in the Gaza Strip”. Tilgået via <https://www.icj-cij.org/sites/default/files/case-related/192/192-20240126-ord-01-00-en.pdf>

Den Internationale Domstol, Anmodning, South Africa v. Israel, 29. december 2023

South Africa v. Israel, 29. december 2023. International Court of Justice, “Application Instituting Proceedings”. Tilgået via <https://www.icj-cij.org/sites/default/files/case-related/192/192-20231228-app-01-00-en.pdf>

Internationale rapporter:

OCHA: Hostilities in the Gaza Strip and Israel | Flash Update #38.

The United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs. Hostilities in the Gaza Strip and Israel | Flash Update #38. Sidst besøgt den 2. maj 2024 på <https://www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-38>

OCHA: Hostilities in the Gaza Strip and Israel | Flash Update #39.

The United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs. Hostilities in the Gaza Strip and Israel | Flash Update #39. Sidst besøgt den 2. maj 2024 på <https://www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-39>

OCHA: Hostilities in the Gaza Strip and Israel | Flash Update #40.

The United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs. Hostilities in the Gaza Strip and Israel | Flash Update #40. Sidst besøgt den 2. maj 2024 på <https://www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-40>

OCHA: Hostilities in the Gaza Strip and Israel | Flash Update #42.

The United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs. Hostilities in the Gaza Strip and Israel | Flash Update #42. Sidst besøgt den 2. maj 2024 på <https://www.unocha.org/publications/report/occupied-palestinian-territory/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-42>

OCHA: Hostilities in the Gaza Strip and Israel | Flash Update #149.

The United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs. Hostilities in the Gaza Strip and Israel | Flash Update #149. Sidst besøgt den 15. maj på <https://www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-149>

OCHA: Hostilities in the Gaza Strip and Israel | Flash Update #171.

The United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs. Hostilities in the Gaza Strip and Israel | Flash Update #171. Sidst besøgt den 28. maj 2024 på <https://www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-171>

UNICEF: The Gaza Strip | The humanitarian impact of 15 years of blockade

United Nations Children's Fund: Situation report, The Gaza Strip | The humanitarian impact of 15 years of blockade (2022). Sidst besøgt den 22. maj 2024 på <https://www.unicef.org/mena/documents/gaza-strip-humanitarian-impact-15-years-blockade-june-2022>

WHO mission reports: Six months of war leave Al-Shifa hospital in ruins

World Health Organization mission reports: Six months of war leave Al-Shifa hospital in ruins. Sidst besøgt den 8. maj 2024 på <https://www.who.int/news/item/06-04-2024-six-months-of-war-leave-al-shifa-hospital-in-ruins--who-mission-reports#:~:text=A%20WHO%2Dled%20multi%2Dagency,efforts%20to%20restore%20the%20facility>

Bøger

- Crawford, James R: *The Creation of States in International Law*, 2 udgave, Oxford University Press, 2006
- Akram, Susan M., Dumper, Michael, Lynk, Michael, Scobbie, Ian: *International Law and the Israeli-Palestinian Conflict*, Routledge, 2010
- Dinstein, Yoram: *The International Law of Belligerent Occupation*, 2 udgave, Cambridge University Press, 2019
- Dinstein, Yoram: *The Conduct of Hostilities under the Law of International Armed Conflict*, 4 udgave, Cambridge University Press, 2022
- Fleth-Barten, Ulrikke: Juridisk metode i folkeretten i C. R. Schaumburg-Müller, *Juraens verden "metoder, retskilder og discipliner"*, Djøf, 2020
- Harhoff, Frederik, & Bugge Thorbjørn Daniel: *Folkeret*, 2 udgave, Hans Reitzels Forlag, 2023
- Karsh, Efraim: *Palestine Betrayed*, Yale University Press, 2011
- Kerr, Gordon: *A short history of the Middle East: From Ancient Empires to Islamic State*. Pocket Essentials, 2016
- Morris, Benny: *1948: A History of the First Arab-Israeli War*. 1 udgave, Yale University Press, 2008
- Nielsen, Ruth: "Ph.d.-afhandlingen og disputatsen" i Skriftlig Jura – den juridiske fremstilling af Thomas Riis m.fl., 1. udgave, 1. oplag, 2013, Ex Tuto Publishing
- Pape, Ilan: *The Ethnic Cleansing of Palestine*. Oneworld Publications, 2006
- Pape, Ilan: *A history of modern Palestine*, 3 udgave, Cambridge University Press, 2022
- Rogan, Eugene: *Arabernes historie*, Kristeligt Dagblads Forlag, 2017
- Shlaim, Avi: *Israel and Palestine: Reappraisals, Revisions, Refutations*, Verso Books, 2009
- Solis, Gary. D.: *The Law of Armed Conflict*, 3 udgave, Cambridge University Press, 2022
- Quigley, John B.: *The Statehood of Palestine: International Law in the Middle East Conflict*, Cambridge University Press, 2010.

Artikler

Al Jazeera: *Israel raids Gaza's al-Shifa Hospital for second day*.

Al Jazeera: *Israel raids Gaza's al-Shifa Hospital for second day*. Sidst besøgt den 2. maj. 2024 på <https://www.aljazeera.com/news/2023/11/16/israel-raids-gazas-al-shifa-hospital-for-second-day>

Inaam Nabil, DR: *Gazas største hospital i ruiner efter israelsk belejring: 'Al Shifa-komplekset er væk for altid'*.

Inaam Nabil, DR: *Gazas største hospital i ruiner efter israelsk belejring: 'Al Shifa-komplekset er væk for altid'*. Sidst besøgt den 8. maj 2024 på <https://www.dr.dk/nyheder/udland/gazas->

stoerste-hospital-i-ruiner-efter-israelsk-belejring-al-shifa-komplekset-er-væk

Katie Polglase and Gianluca Mezzofiore, CNN analysis: *Video suggests IDF might have rearranged weaponry at Al-Shifa prior to news crew visits.*

Katie Polglase and Gianluca Mezzofiore, CNN analysis: Video suggests IDF might have rearranged weaponry at Al-Shifa prior to news crew visits. Sidst besøgt den 7. maj 2024 på https://edition.cnn.com/middleeast/live-news/israel-hamas-war-gaza-news-11-18-23/h_1d70c190adde686e6a2b59e963499e82

Kareem Khadder, Celine Alkhalidi og Ibrahim Dahman, CNN: *Israeli military launches new raid at Gaza's largest hospital, once the epicenter of the fighting.*

Kareem Khadder, Celine Alkhalidi og Ibrahim Dahman, CNN: Israeli military launches new raid at Gaza's largest hospital, once the epicenter of the fighting. Sidst besøgt den 31. maj 2024 på <https://edition.cnn.com/2024/03/18/middleeast/israel-raid-gaza-al-shifa-hospital-intl/index.html>

Kareem Khadder and Sana Noor Haq, CNN: *'Tell us where our children are?' First bodies exhumed from mass graves at Al-Shifa Hospital after Israeli siege*

Kareem Khadder and Sana Noor Haq, CNN: 'Tell us where our children are?' First bodies exhumed from mass graves at Al-Shifa Hospital after Israeli siege. Sidst besøgt den 8. maj 2024 på <https://edition.cnn.com/2024/04/09/middleeast/israel-gaza-mass-graves-al-shifa-hospital-intl/index.html>

Kareem Khadder, CNN: *Hamas claims Gaza's largest hospital is now under the control of Israeli forces.*

Kareem Khadder, CNN: Hamas claims Gaza's largest hospital is now under the control of Israeli forces. Sidst besøgt den 31. maj 2024 på https://edition.cnn.com/middleeast/live-news/israel-hamas-war-gaza-news-11-15-23/h_3db6e220f80350e0afb9837e9acc7635

Louisa Loveluck, Evan Hill, Jonathan Baran, Jarrett Ley and Ellen Nakashima, The Washington Post: *The case of al-Shifa: Investigating the assault on Gaza's largest hospital.*

Louisa Loveluck, Evan Hill, Jonathan Baran, Jarrett Ley and Ellen Nakashima, The Washington Post: The case of al-Shifa: Investigating the assault on Gaza's largest hospital. Sidst besøgt den 7. maj 2024 på <https://www.washingtonpost.com/world/2023/12/21/al-shifa-hospital-gaza-hamas-israel/>

Raja Abdulrahim and Ameera Harouda, The New York Times: *Witnesses Describe Fear and Deprivation at Besieged Hospital in Gaza.*

Raja Abdulrahim and Ameera Harouda, The New York Times: Witnesses Describe Fear and Deprivation at Besieged Hospital in Gaza. Sidst besøgt den 19. maj 2024 på <https://www.nytimes.com/2024/03/24/world/middleeast/al-shifa-hospital-gaza-israel.html?searchResultPosition=9>

Selin Türker, DR: *"Når flere lande anerkender Palæstina, gør det ikke en forskel for krigen"*

Selin Türker, DR: "Når flere lande anerkender Palæstina, gør det ikke en forskel for krigen - men det udstiller splittelsen i Vesten". Sidst besøgt den 31. maj 2024 på

- men det udstiller splittelsen i Vesten”

<https://www.dr.dk/nyheder/udland/naar-flere-lande-anerken-der-palaestina-goer-det-ikke-en-forskel-krigen-men-det>

Sophie Tanno, Hamdi Alkhshali and Oren Liebermann, CNN: *What we know about what Israel says it has found at al-Shifa.*

Sophie Tanno, Hamdi Alkhshali and Oren Liebermann, CNN: What we know about what Israel says it has found at al-Shifa. Sidst besøgt den 3. maj 2024 på <https://edition.cnn.com/2023/11/17/middleeast/israel-al-shifa-gaza-what-we-know-intl/index.html>

William Booth og Lorenzo Tugnoli, The Washington Post: *Inside the ruins of Gaza’s al-Shifa Hospital.*

William Booth og Lorenzo Tugnoli, The Washington Post: Inside the ruins of Gaza’s al-Shifa Hospital. Sidst besøgt den 1. maj 2024 på <https://www.washingtonpost.com/world/2024/04/01/gaza-al-shifa-hospital-israel/>

Andre anvendte hjemmesider

Den Internationale Røde Kors Komité. Ratificeringer af Genève-konventionerne af 1949 og deres Tillægsprotokoller.

Den Internationale Røde Kors Komité. Ratificeringer af Genève-konventionerne af 1949 og deres Tillægsprotokoller. Sidst besøgt den 29. maj 2024 på <https://ihl-databases.icrc.org/applic/ihl/ihl.nsf/xsp/.ibmmodes/domino/OpenAttachment/applic/ihl/ihl.nsf/47529b3f526dfd-bec12563fb0055b662/filename/1949-53universalratif.pdf>

Israel Defense Force: Hamas Operations in Hospitals.

Israel Defense Force: Hamas Operations in Hospitals. Sidst besøgt den 4. maj 2024 på <https://www.idf.il/en/mini-sites/hamas-operations-in-hospitals/>

Israel Defense Force: IDF Demands Military Activities Within Shifa Hospital Cease Immediately.

Israel Defense Force: IDF Demands Military Activities Within Shifa Hospital Cease Immediately. Sidst besøgt den 31. maj 2024 på <https://www.idf.il/en/mini-sites/hamas-israel-war-24/war-on-hamas-2023-resources/idf-demands-military-activities-in-shifa-cease/>

Israels Udenrigsministerie: Hamas-Israel Conflict 2023, Key Legal Aspects.

Israels Udenrigsministerie: Hamas-Israel Conflict 2023, Key Legal Aspects. Sidst besøgt den 15. maj 2024 på <https://www.gov.il/en/pages/hamas-israel-conflict2023-key-legal-aspects>

Jewish Virtual Library: Israel International Relations: International Recognition of Israel

Jewish Virtual Library: Israel International Relations: International Recognition of Israel. Sidst besøgt den 29. maj 2024 på <https://www.jewishvirtuallibrary.org/international-recognition-of-israel>

Forsvaret: Militærmanual, Om Folkeret for Danske væbnede styrker i Internationale militære operationer

Forsvaret: Militærmanual, Om Folkeret for Danske væbnede styrker i Internationale militære operationer (2016). Tilgæet via <https://www.forsvaret.dk/globalassets/fko--->

[forsvaret/dokumenter/publikationer/-militarmanual-af-sept-2016-opdateret-version-2020_2-.pdf](#)

UN: The Question of Palestine.

United Nations: The Question of Palestine. Sidst besøgt den 31. maj 2024 på <https://www.un.org/unispal/history/>

Udtalelser via Twitter

IDF via X:
(<https://x.com/IDF/status/1772299627477279190>)

Israel Defense Force via X. Sidst besøgt den 2. maj 2024 på <https://x.com/IDF/status/1772299627477279190>

IDF via X:
(<https://x.com/IDF/status/1724934932718293286>)

Israel Defense Force via X: Sidst besøgt den 3. maj 2024 på <https://x.com/IDF/status/1724934932718293286>

IDF via X:
(<https://x.com/IDF/status/1725251441332531560>)

Israel Defense Force via X. Sidst besøgt den 3. maj 2024 på <https://x.com/IDF/status/1725251441332531560>

IDF via X:
(<https://x.com/IDF/status/1726319791865016493>)

Israel Defense Force via X. Sidst besøgt den 3. maj 2024 på <https://x.com/IDF/status/1726319791865016493>

IDF via X:
(<https://x.com/IDF/status/1727409278636478519>)

Israel Defense Force via X. Sidst besøgt den 3. maj 2024 på <https://x.com/IDF/status/1727409278636478519>

Meirav Eilon Shahr via X:
(<https://twitter.com/MeiravEShahar/status/1770370234651701490>)

Israels United Nations Ambassador, Meirav Eilon Shahr via X. Sidst besøgt den 1. maj 2024 på <https://twitter.com/MeiravEShahar/status/1770370234651701490>

Tedros Adhanom Ghebreyesus via X: (<https://twitter.com/DrTedros/status/1771276290315653372>)

World Health Organization's Generaldirektør, Tedros Adhanom Ghebreyesus via X. Sidst besøgt den 19. maj 2024 på <https://twitter.com/DrTedros/status/1771276290315653372>

WHO in occupied Palestinian territory via X: (<https://twitter.com/WHOOpt/status/1785923577843270016>)

World Health Organization in occupied Palestinian territory via X. Sidst besøgt den 8. maj 2024 på <https://twitter.com/WHOOpt/status/1785923577843270016>

Bilagsoversigt

Bilag 1	Kort over Israel/Palæstina
Bilag 2	Oversigt over al-Shifa hospitalet
Bilag 3	Deklaration for anvendelse af GAI til specieleafhandling

Bilag 1: Kort over Israel/Palaestina

Kilde: UN. Geospatial Information Section: UN partition plan – 1947 and UN Armistice lines – 1949. Tilgået via <https://digitallibrary.un.org/record/610234?ln=en&v=pdf>

Bilag 2: Oversigt over al-Shifa hospitalet

Kilde: Al-Shifa hospital staff, satellite image from Maxar, november 2023. Tilgået via <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-68705765>

Key buildings at al-Shifa hospital

- 1 Main entrance
- 2 Speciality surgery & Intensive Care Unit (ICU)
- 3 Emergency unit, general surgery & orthopaedics
- 4 Outpatients, administration & blood bank
- 5 Internal medicine and dialysis
- 6 Maternity unit

Bilag

3:

Source: Al-Shifa hospital staff, satellite image from Maxar, Nov 2023

B B C

Deklaration for anvendelse af GAI til specialeafhandling

Deklaration for anvendelse af Generativ Kunstig Intelligens (GAI) i bachelorprojekt/speciale

Navn: Elisabeth Vedel Andersen

Studienummer: 201905798

Projektitel: Folkeretten og beskyttelsen af Hospitaler under Krigens Love: En Juridisk Analyse af Gaza-konflikten

- Jeg/vi har **IKKE** benyttet generativ kunstig intelligens til udfærdigelse af dette projekt
(sæt kryds) ☐

- Jeg/vi har benyttet generativ kunstig intelligens til udfærdigelse af dette projekt (sæt kryds) ☒

List hvilke GAI-værktøjer, der er benyttet (husk version):

ChatGPT 4o af OpenAI

Beskriv her, hvordan GAI er benyttet. Beskriv f.eks. kortfattet hvordan informationen blev genereret og forklar, hvordan outputtet er anvendt i dit bachelorprojekt/speciale.

FEEDBACK PÅ EGEN TEKST

Du kan give chatbots et tekststykke, for eksempel fra en redegørelse eller analyse, og bede den om at give feedback på fx grammatik, sammenhæng, klarhed. På den måde kan du bruge den til at forbedre dine skrivefærdigheder.

FÅ ALTERNATIVE FORMULERINGER

Du kan få chatbots til at give forslag til variationer af tekstens titel, overskrifter eller til at vinkle problemformuleringen på nye måder.

Aarhus Universitet (2024): *GAI og Chatbots*, AU Studypedia. Tilgået via: <https://studypedia.au.dk/tekniske-vejledninger/gai-og-chatbots>

Praktiske anvendelse af kunstig intelligens

	Kan du omformulere denne sætning: ...	
	Kan du give mig feedback på dette afsnit: ...	
	Kan dette afsnit forkortes: ...	
	Er denne tekst grammatisk korrekt: ...	